

53801

D

25

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETNIK XX
JANUAR 1970

LA VIDA
ESPIRITUAL

Jornada de la paz

Nos dirigimos, a todos los hombres de buena voluntad para exhortarlos a celebrar "El Día de la Paz" en todo el mundo, el primer día del año civil, 1º de enero...

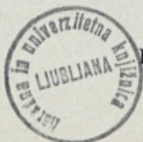
Nos pensamos que esta propuesta interpreta las aspiraciones de los pueblos, de sus gobernantes, de las entidades internacionales que intentan conservar la Paz en el mundo, de las instituciones religiosas tan interesadas en promover la Paz, de los movimientos culturales, políticos y sociales.

La proposición de dedicar a la Paz el primer día del año nuevo no intenta calificarse como exclusivamente nuestra, religiosa, es decir católica; quería encontrar la adhesión de todos los amigos de la Paz...

La Iglesia Católica procurará llamar a sus fieles a celebrar "la Jornada de la Paz" con las expresiones religiosas y morales de la fe cristiana...

Nosotros, los creyentes del Evangelio, podemos infundir en esta celebración un tesoro maravilloso de ideas originales y poderosas, como la de la hermandad intangible y universal de todos los hombres que deriva de la Paternidad de Dios única, soberana y amabilísima, y que proviene de la comunión que, in re vel in spe, nos une a todos a Cristo.

Tratemos, por tanto, de inaugurar el año nuevo, orando por la Paz; todos, en lo posible juntos en nuestras iglesias y en nuestras casas; es lo que por ahora os pedimos; que no falte la voz de nadie en el gran coro de la Iglesia y del mundo que invoca de Cristo, inmolado por nosotros, dona nobis pacem.

Paulo VI, p. p.

PD 136/1976

duhovno življenje

UVODNIK	Ob 25-letnici odhoda	2
SODOBNOST	Brez papeža ni Cerkve	3
	Cerkev v sodobni krizi	4
	Poslanica sinodalnih očetov	7
	Koncil v nekaj besedah	25
	Poročilo mednarodnega bogoslovnega odbora ..	30
BOGOSLUŽJE	Nedelja v življenju Cerkve	11
	Pota do liturgične obnove	64
RAZNO	Razgovor z župnikom Zaletelom	8
	Nekaj anekdot o Pavlu VI.	18
	Yves Congar o zedinjenju	26
	Novo upanje	28
	Ob smrti škofa — Dobrega pastirja	54
	Dr. Miha Krek — umrl	55
V DRUŽINI	Novo gledanje	32
	5' kramljanja	33
	Kaj pravite	34
	Mati zapisuje in vprašuje	35
	Spomini na tobak	37
ODGOVORI	Vprašujete — odgovarjamo	22
	Družinska pošta	39
	Mladinska pošta	44
ZA MLADINO	Misli ob novem letu	41
	Zaročenci v atomski dobi	42
	Moja zgodba	45
	Sončna pesem	43
LITERATURA	Koledniki	14
	Ribičeve sandale	47
NOVICE	Slovenci po svetu	56
	Med nami v Argentini	58
	Novice iz Slovenije	60
	Svetovne novice	62

OB 25. LETNICI ODHODA

1. *Rešili smo svoje življenje* telesa in duše, ko smo pred 25. leti odšli od doma. Odhod je bila posledica odločitve, ne zadnje ure temveč preteklih desetletij, ko smo se posamezniki in skupine odločili za svobodno in krščansko pojmovanje življenja in družbenega oblikovanja

To odločitev so pripravili tisti, ki so posebej od prvega slovenskega katoliškega shoda gradili slovensko življenje na krščanskih temeljih. Iz srca smo hvaležni Bogu, da smo bili tega učenja deležni in tako zavrgli v vsem ateizem in materializem komunizma, ki se je hotel v revoluciji polastiti vseh Slovencev.

2. *Ohranjevali smo si življenje*, katerega smo golega prenesli čez Ljubelj iz goreče domovine. Ostal nam je problem, kako življenje nadaljevati, čeprav v začetku nismo veliko na to mislili, veseli, da ga imamo. Hvaležni pa smo danes vsem, ki so nam ga po telesu pomagali ohraniti.

Z malim zadovoljni v telesnem pogledu, smo v taboriščih bogato oskrbovali svojo duhovno plat, naravno in nadnaravno — povsem zavestno in svobodno. Prav nič nismo vedeli, kaj nas čaka.

Ko smo se za dolgo naselili v novi domovini, je skrb za telo in dušo začela nihati v svoji važnosti. Objel nas je problem življenja v tujem okolju.

Samo po sebi nas ne bo ohranila skoro mučeniška odločitev pred 25 leti, če ne bomo polno živeli iz nje ne le v besedah ampak z dejanji. Tako bo tukaj rojeni rod slovenski prepričan, da je bila naša odločitev pred 25 leti resna, ne le posledica trenutnega strahu za telesno življenje.

3. *Množili si bomo življenje* le skupaj, tako nam govori čas, ko se vse ohranja in izgublja obhvestveno, drug drugega rešujemo in pogublamo.

Vsajeni po krstu v življenje Cerkev, tega hranimo z resnico sv. pisma in evharističnim kruhom, v moči katerih so se borile in umirale naše junaške žrtve v revoluciji tudi za nas. Za varuhinjo si znova zatrdimo Marijo Pomagaj po sv. rožnem vencu, ki je bil to-

lažba naša v časih najhujših stisk. Zato bomo živeč iz naukov rajnega škofa Gregorija v l. 1970 obhajali prve petke in sobote začeniši z aprilom kot živ spomin našega odhoda v zahvalo za rešitev in prošnje za stanovitnost ter pravo življenje v tej deželi.

V naravnem pogledu pa prenesimo vse žrtve za povezanost, ker razcepljenost v boju proti komunizmu tega bolj krepi v sebi in v vplivu med nami, kot pa ga uničuje.

Sklep naj bo, da kot krščanski bratje in sestre v slovenski družini v Argentini ob Kristusu in Mariji ohranimo vero v slovensko življenje.

Msgr. Anton Orehar

Brez papeža ni Cerkve

Izredna škofovska sinoda, ki se je pričela v Rimu 11. oktobra 1969, je bila zaključena 28. oktobra.

V bodoče bodo redne sinode vsaki dve leti, izredna pa, kadar bodo to zahtevale razmere.

Tri vprašanja so bila predvsem predmet razpravljanja na zadnji sinodi: zbornost škofov in papeževo prvenstvo, praktični odnos škofovskih konferenc do Sv. Sedeža in odnos škofovskih konferenc med seboj.

Sinodalni očetje so govorili svobodno in večkrat živahno; mišljenja se niso vedno skladala. A zaključna glasovanja so vendarle pokazala veliko enotnost stališč.

Komisije so pripravile trinajst različnih predlogov o načinu delovanja škofov v vodstvu Cerkve. Ponovno se je pri tem pokazala moč katoliške Cerkve.

Sv. oče Pavel VI. je v zaključnem govoru poudaril, da je namen sinod olajšati skupne napore papežu in škofov za tesnejše sodelovanje. Papež se sicer ne more odpovedati kot vrhovna avtoriteta Cerkve svojim dolžnostim in odgovornostim, rad pa bo vedno sprejemal v proučevanje utemeljene zahteve posameznih krajevnih Cerkva.

Papež mora biti in ostati srce Cerkve ter križišče ljubezni na svetu.

X. Y.

CERKEV V SODOBNI KRIZI

Znani francoski jezuitski teolog Henri de Lubac je imel 29. maja konferenco na sentluisški univerzi v ZDA. Ker je konferenca globoka in iskrena diagnoza današnje krize v Cerkvi, jo tudi „Duhovno življenje“ v izvodih posreduje svojim bralcem.

„Ne govorimo na tem mestu o resnih kritikah, omejenih na določen predmet, ki prihajajo od pristojnih in odgovornih ljudi. Tudi ne govorimo o kritikah, tudi pretiranih v obliki, ki jih narekuje ljubezen. Ugotavljamo pa neko zagrenjeno in maščevalno razpoloženje, neko voljo, ki hoče črniti, neko napadalnost, ki se obrača tako proti cerkveni preteklosti kot proti njeni sedanjí eksistenci...“

NEMIR NI ŽIVLJENJE

Občudujem mirno vest tolikernih sinov Cerkve. Nikdar niso naredili nič velikega, nikdar niso mislili, ne trpeli, nikdar niso vzeli časa za razmišljanje, pa se vendar vse dni, ob burnem odobravanju neke tuje množice, postavljajo za tožitelje svoje matere in svojih bratov

Vera, ki izginja, ne more ničesar oploditi, skupnost, ki se razhaja, je nezmožna, da bi izžarevala in pritegovala. Nemir ni življenje. Zadnji slogan ni neka nova misel in mnoge geste, ki se zde drzne, niso nič drugega kot neka vrsta bega v protest.

POGOJI PRENOVITVE

Vsa bodočnost Cerkve, vsa plodnost njenega poslanstva, vse, kar more in mora dati svetu, odvisi danes od energične obnove vere. Prvi pogoj za prenovitev, po kateri Cerkev tako hrepeni, je osvoboditi krščansko vest nekega boleznega

negativizma, neke nevrastenije, ki gloda njene moči, nekega kompleksa manjvrednosti, ki jo hromi celih množic zmot, ki jo dušijo...

IZREDNO VRVENJE V CERKVI

Prisostvujemo nekemu izrednemu vrenju v Cerkvi, ki ga je sprožil koncil. Mnogo jih je, ki ne opuščajo razmišljanja ne molitve zaradi ideologije, šarlatanstva ali ustrahovanja, so bolj aktivno karitativni, bolj pripravljeni za vse spremembe, ki jih zahteva ljubezen. Ne manjka med nami pravih prerokov. Kot vedno jih bodo mnogi priznali kot takšne šele pozneje. Kot vedno so najprej zaničevani, ali pa je njih glas zadušen, ker pač niso po godu javnemu mnenju in je njih poslanica trda. Mislimo na močno krščansko življenje, ki ga lahko opazamo v nekaterih mladih krščanskih skupnostih. Mislimo na kristjane, ki so bili vzgojeni v trdi šoli preganjskih režimov in ki so ostali junaško zvesti, ki so potrčili in očistili svojo vero v dolgi preizkušnji in so iz lastne izkušnje spoznali ceno te vere.

NA ZEMLJI NE BO POPOLNE CERKVE

Vse to danes najdemo v Cerkvi. Kar obžalujemo na prvem mestu v specialistih kritike, je, da to zavračajo ali pa so nezmožni, da bi to videli. Slepí so za to globoko stvarnost, ker morda sanjajo o neki popolni Cerkvi, o kateri je seveda jasno, da je ne bodo nikdar

našli ali pa razočarani nad Evangelijem ali pa misleč, da so že nad njim, ne znajo ceniti njegovih sadov.

In vendar obstoje znaki, ki smo jih navedli. Dodajmo le še klice tolikerih ljudi, ki iščejo Boga, ne da bi se tega vedno zavedali, in ki se zdi, da ne čakajo drugega, kot

da najdejo bolj žive kristjane, pa se jim bodo pridružili. Evangelij, ki je sam Jezus, je postal del naše zgodovine.

Prvi pogoj je ljubezen do Kristusa, kajti le ta naredi človeka za kristjana. In to ljubezen se danes napada. Proglašajo jo za nesodobno, iluzorno, če ne naravnost za smešno. Nekateri pravijo, da je predmet te ljubezni neka fantazma, ker da je zgodovinski Jezus, edino resnični Jezus, nedostopen za naša raziskavanja. Drugi nam v imenu napredka psihologije, zlasti še psihoanalize skušajo dopovedovati da nas ta ljubezen priklepa na neko čustveno religijo, ki je nevredna odraslega človeka. Ali pa nam pravijo, da nam ljubezen do Jezusa, do njegove osebe, zapira pot navzgor, da nas vodi v oblake, če hočemo tega Jezusa iskati in ljubiti v ljudeh, kakor so danes. Še drugi pa, ki se imajo za filozofe, se trudijo, da bi nam dopovedali, da bomo resnično krščanstvo našli le v Gnozi.

NIČ NAS NE SME LOČITI OD KRISTUSA

Tako se zdi, da se z vseh polj človeškega znanja, od vseh pridobitev, ki jih je človeški duh dosegel v teh zadnjih časih, dvigajo glasovi, ki nas hočejo ločiti od te ljubezni do Kristusa, o kateri je sv. Pavel izjavil, bi ga nič, prav nič ne moglo od nje ločiti. Glede ljubezni do bližnjega in do Kristusa, ki je njen vir, ki jo bočejo prikazati kot nezdržljivo nasprot-

je, pa je jasno, da tega nasprotja ni. Dokaz za to zgled tistih, ki še po 20 stoletjih črpajo iz tega vira.

Drugi pogoj je ljubezen in prizadevanje za katoliško edinost. Nekateri tako radi omenjajo staro nasprotje med Cerkvijo in evangelijem. To je lahka tema, kajti jasno je, da Cerkev v svojih udih temu evangeliju v nobeni dobi in na nobenem kraju ni bila popolnoma zvesta. Nič manj pa ni res, da je prav Cerkev vedno tista, ki nam posreduje evangelij in da nas danes bolj kot kdaj koli prej pozivlja in to z najbolj avtoritativnimi glasovi, k resnični evangelijski prenovi.

Posplošena kritika, s katero se napada Cerkev, je v zvezi z nekim gibanjem, ki se oddaljuje od evangelija. Kadar postane samo središče edinosti predmet najbolj strastnih napadov in vsakdo misli, da ima iz kakršnega koli razloga pravico samozavestno kritizirati Petrovega naslednika in to pred vsem svetom, tedaj se čuti Cerkev, vsa Cerkev v srce ranjena.

Tisti, ki se danes dajejo zavajati v takšne izgrede, ne vedo, kaj delajo. Pod kakršno koli pretvezo naj že to delajo, se oddaljujejo od evangelija. V kolikor to zavisi od njih, rušijo Cerkev. Cerkev namreč, v katero bi se uvedel takšen nered ali v kateri bi vladale takšne navade, bi bila zapisana smrti. Ne bi bila več učinkovita, ne bi imela več misijonskega zagona, ne ekumenske moči.“

P. Lubac — p. Al. Kukovica

Poslanica sinodalnih očetov

Preden končamo izredno zborovanje sinode, želimo sinodalni očetve izraziti svetemu očetu, Kristusovemu namestniku in pastirju vesoljne Cerkve spoštovanje in ljubezen. Prav lepo se mu zahvaljujemo za dokaz kolegijalne ljubezni, ki nam jo je izkazoval z vzorno udeležbo v sinodalni dvorani.

Sinodalni očetje se tudi svetemu očetu zahvaljujejo za nauk, ki ga tako vztrajno oznanja v času, v katerem je vera mnogih v nevarnosti. Zato ga prosijo, naj ne neha svobodno spolnjevati svojega poslanstva, ki ga ima kot vesoljni pastir in od svoje strani iskreno izjavljajo, da so pripravljeni v tej zadevi z njim sodelovati.

Zvesto nauku II. vatikanskega koncila je imelo to zborovanje sinode vedno pred očmi vesoljno poslanstvo, ki ga ima Cerkev, da širi in krepí vero, pospešuje duhovno življenje in služi človeški družbi. Da bo mogla spolnjevati to poslanstvo, je treba vse storiti, da bodo prišli do vedno bolj vidnega iz-

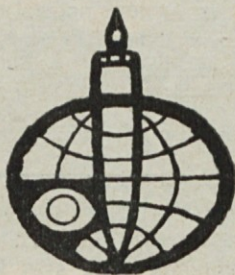
raza darovi vseh vernikov v njihovih različnih poklicih.

Ker je Kristus zaupal skrb in vodstvo Cerkve apostolom in njihovim naslednikom („s Petrom in pod Petrom“); je predvsem potrebno hraniti in množiti sile, ki imajo svoj izvor in začetek v prvenstvu svetega očeta in v zbornosti škofov.

V teh časih, ko naraščajo nevihte v Cerkvi in v svetu, je najvažnejše, da delamo za edinost in širimo mir. Ta edinost, ki jo krščansko ljudstvo tako želi, je v največji meri odvisna od sodelovanja med svetim očetom in škofovskimi konferencami, kakor tudi od sodelovanja med škofovskimi konferencami samimi.

Sinoda je predvsem hotela doseči, da bi bilo to sodelovanje bolj uspešno. Bog daj, da bi občestvo vernikov, znamenje edinosti vsega človeštva, od te sinode z milostjo Svetega Duha prejelo novo rast.

G. M.

RAZGOVOR Z V ŽUPNIKOM VINKOM ZALETELOM

še zvija v porodnih krčih. Povsod, v Afriki in Južni Ameriki, pa se vidi hitri razvoj in kako se razlike v svetu radi modernih komunikacijskih sredstev (tisk, radio, televizija, hitra potovanja, obiski) manjšajo in sprejemajo skupno civilizacijsko podlago.

3. In med Slovenci v tistih državah, ki ste jih obiskali?

3. Slovenci so v Afriki le posamezniki, večje skupine so v Južni Ameriki. Slovenci se prav povsod uveljavljajo, bodisi duhovniki ali laiki. Imajo posebne lastnosti: hitro se prilagodijo, znajdejo, so na splošno bolj izobraženi, hitro se naučijo jezikov, so iznajdljivi, delavni in pošteni. Ker so člani malega naroda, niso ošabni in zaprti nacionalisti, četudi zvesti Slovenci in jih zato domačini cenijo in upoštevajo. Imajo po to slabo lastnost, da se takoj, ko jih je več skupaj, cepijo, kregajo in svoje bogate zmožnosti tako zapravljajo za škodljive spore. Premalo je med njimi narodne in krščanske ljubezni.

4. Ste optimist o dinamičnosti Cerkve v obiskanih državah?

4. O dinamičnosti Cerkve sem prepričan, ker je živ organizem in še božji povrh. Gotovo pa je najbolj dinamična afriška Cerkve, ker nima toliko okostenele tradicije, ker se zlasti sedaj po koncilu afrikanizira, ker je notranje enotna in hoče graditi le na trdni skali Kristusove Cerkve.

1. Katere države ste doslej obiskali?

1. Doslej sem obiskal Švico, Ugando, Zambijo, Južno Afriko, Brazilijo in Argentino, potujem pa še naprej v Čile, Ekvador, Venezuelo in Španijo.

2. Kakšne vtise ste dobili?

2. Vtisov je preveč, da bi jih mogel stlačiti v nekaj stavkov, tudi preveč različni so. Afrika je npr. popolnoma drug svet kot Južna Amerika, ki ga prav malo poznamo in še manj razumemo in se

5. Moremo ločiti večji ali manjši vpliv materializma na moralno življenje katoličanov?

5. Seveda vpliva vsa poplava materializma, ki se kaže v hlepenju za denarjem, ki nam pomaga do čim večjega uživanja, tudi na moralno življenje. Kjer pa je več nevarnosti, je preizkušnja večja in zato krepost. Ni visok življenjski standard kriv, ampak kako ga sprejemamo. Ameriški in nemški katoličani npr. prav zaradi tega standarda ogromno žrtvujejo za dobre, verske, socialne in misijonske namene.

6. Versko stanje med koroškimi Slovenci?

6. Versko stanje med koroškimi Slovenci je na splošno dobro in na podlagi vseh statistik boljše kot med koroškimi Nemci. Na Slovence, ki živijo bolj na podeželju, niso razkrajalno vplivali liberalizem, nacizem in marksizem.

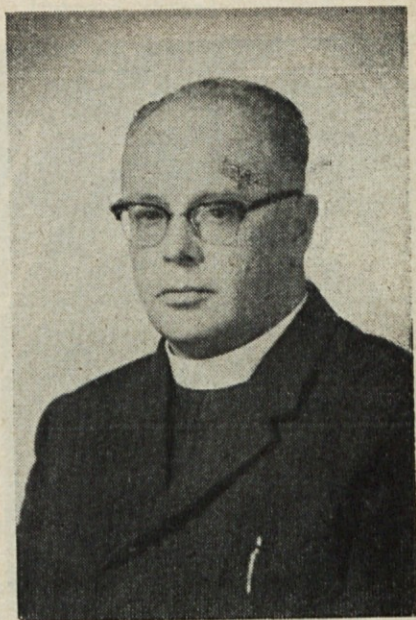
7. Kulturno-prosvetno življenje med Slovenci na Koroškem?

7. Kulturno prosvetno delujejo na Koroškem Krščanska kulturna zveza, Katoliška prosveta in levičarska Prosvetna zveza. Krščanska opravi trikrat več prosvetnega dela kot Prosvetna zveza, v razmerju z nemškim kulturnim delom pa tudi vsaj toliko. V Krščansko so včlanjena prosvetna društva in farna mladina. Naši pevski zbori pa so

združeni v Pevski zvezi. Deloma vršijo kulturno delo tudi obe gospodinjski šoli, slov. gimnazija in revija „Družina in dom“. Kat. prosveta pa ima predavanja skoro po vseh župnijah. Novi čas pa ni naklonjen kulturnemu delu, ker imajo ljudje vedno manj časa in tudi vedno bolj odhaja mladina od doma.

8. Kako je s „farno mladino“ na Koroškem?

8. Farna mladina je vključena v slošno avstrijsko mladinsko gibanje, vendar ima svoje slovensko vodstvo. Delo se vrši v fantovskih

Župnik Vinko Zaletel

in dekliških krožkih po farah, po dekanijskih sestankih in tečajih, po raznih akcijah. Vsako leto pa je za vso mladino iz slovenskega ozemlja skupen mladinski dan.

9. Kaj pa Mohorjeva družba?

9. Mohorjeva družba je naša najstarejša, pa tudi najbolj važna in trdna versko-narodna ustanova. Brez nje si ni skoro mogoče misliti slovenske Koroške. S svojimi številnimi knjigami in tam tiskanimi časopisi in revijami razširja slovensko besedo v zadnjo slovensko družino, obenem pa povezuje tudi vse zamejske Slovence. Pripravila je slovenskim dijakom dva inter-

nata v Celovcu, s p. Tomažičem na Dunaju pa še visokošolski dom „Korotan“. Želel bi, da bi vse slovenske družine izven domovine bile udje Mohorjeve družbe, jo tako podprle, pa sebi preskrbele našo življenjsko hrano, slovensko besedo.

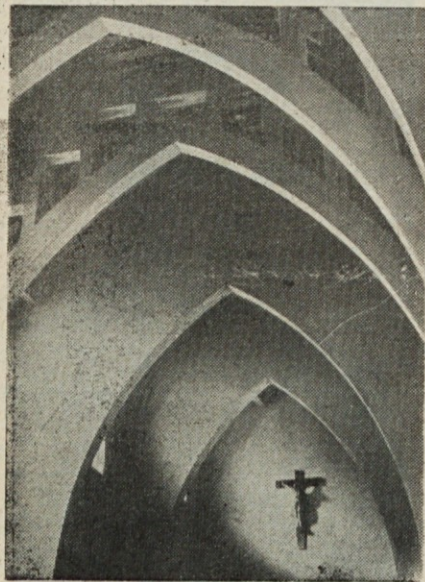
10. In slovenska gimnazija v Celovcu?

10. Slovenska gimnazija se bolj razvija kot so pričakovali vsi, njeni prijatelji in neprijatelji. Kljub ukinitvi obveznih dvojezičnih šol je vsako leto prijavitelcev za dva razreda. Brez dijaških zavodov ali internatov bi seveda ne bilo to mogoče. Po svojih nadpovprečnih uspehih in zlasti po svojih zaključnih akademijah si je pridobila ugled med Slovenci in tudi Nemci. Od tam prihajajo vsi naši bodoči izobraženci, seveda tudi duhovniki. Drugo vprašanje pa je, koliko od teh bo pa tudi delalo za svoj narod in ne le za sebe.

11. Vaši bodoči načrti?

11. Načrtov ne delam preveč, ker jih Bog dela in nam jih večkrat prekriza. Če se srečno vrnem, me čaka dovolj dela na Koroškem. Čim bolj se staram, bi potreboval več miru, pa je vedno več dela. Bog ve, koliko časa še. Pa sem Mu hvaležen, da mi je dal priložnost toliko sveta videti, toliko rojakov obiskati in vsaj nekaj napraviti.

V oktobru 1969.

Nedelja v življenju Cerkve

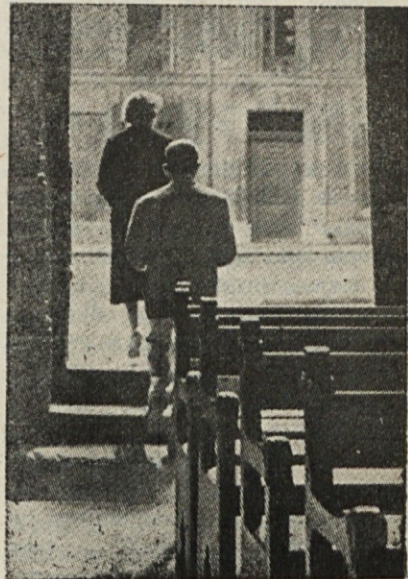
Za novo leto nam Cerkev pokliče v spomin program krščanskega življenja, kakor ga je sestavil in zapisal apostol Pavel v svojem listu do svojega učenca in škofa na Kreti, Tita: „Razodela se je milost božja — po učlovečenju božje Besede —, ki prinaša zveličanje vsem ljudem; uči nas, da se odpovejmo brezbožnosti in posvetnim željam in na tem svetu trezno in pravično in bogaboječe živimo, pričakujoč blaženega upanja in veličastnega prihoda velikega Boga in Zveličarja našega Jezusa Kristusa“ (2, 11-13).

Ta resni, a z blaženim upanjem večnega plačila osvetljeni življenjski program moramo kristjani z vso dobro voljo in vsak dan sproti uresničevati — s pomočjo božje

milosti, katero Bog, ki hoče zveličanje vseh ljudi, vsakemu človeku dobrotljivo poklanja.

Kristjani črpamo božjo milost iz molitve, svetih zakramentov in svete maše. Vse to nam Cerkev v najpopolnejši meri pripravlja in nudi na nedeljo, Gospodov dan, ki nas kliče v svoja svetišča, kjer naj se vse sveto božje ljudstvo polno in dejavno udeležuje svetih bogoslužnih opravil, zlasti svete Evharistije, v skupni molitvi in okrog enega oltarja.

Od vseh početkov krščanstva zavzema nedelja odlično in prvenstveno mesto v življenju Cerkve in krščanskega ljudstva. Po njenem vernem praznovanju se krščansko življenje vere, upanja in ljubezni ohranja in vedno znova poživlja, medtem ko njeno zane-

marjenje ali površno posvečevanje vodi v versko brezbržnost ali celo v odpad.

Na 2. vatikanskem koncilu je Cerkev o praznovanju in posvečevanju nedelje resno razmišljala in nam je tozadevno podala pomembne smernice in pobude v Konstituciji o svetem bogoslužju.

Opirajoč se na ta koncilski navodila in na razlago in utemeljevanje novejših cerkvenih pisateljev bomo skušali v letošnjih številkah Duhovnega življenja čim globlje doumeti smisel in pomen nedelje in to ne le v luči določb cerkvenega prava, ki nas k posvečevanju nedelje obvezuje, ampak v njenem celotnem, nadnaravnem, skrivnostno delujočem vplivu, ki ga izvaja na naše življenje in na življenje vesoljne Cerkve kot dan Gospodov, častitljiv spomin Kristusovega trpljenja, vstajenja in vnebohoda.

Zgodovinski postanek nedelje

Pri vsaki življenjsko važni ustanovi nas vedno zanima njen zgodovinski izvor in razvoj. Številni cerkveni pisatelji, ki v naših dneh posvečajo praznovanju nedelje svojo pozornost in skrb, odkrivajo v zgodovinskem postanku krščanske nedelje nove poglede, ki se v mnogočem razlikujejo od naših. dosedanjih nazorov.

Dozdaj smo se na splošno držali nauka, da nedelja ni nič drugega, kot nadaljevanje in dopolnitev judovske sobote. Apostoli — tako smo se učili — so namesto sobote,

ki so jo praznovali Izraelci v stari zavezi, upostavili nedeljo kot dan počitka in posvečevanja zato, ker je Kristus na nedeljo vstal od mrtvih in je tudi na nedeljo poslal Cerkvi Svetega Duha. Vse to je v bistvu resnično, vendar ta prehod od sobote na nedeljo ni bil takojšen in ne tako nujen in enostaven, kot se je doslej mislilo. Novi zastopniki cerkvene zgodovine ugotavljajo, da se je nedelja rodila kot popolnoma nova, originalna ustanova Kristusove Cerkve, neodvisno od katerega koli vpliva, tako judovskega kot poganškega. Nedelja ni zgolj nadomestilo za soboto, saj sta oba dneva nekaj časa skupaj obstojala in so sami apostoli in prvi kristjani oba tudi praznovali.

Počasni prehod od sobote na nedeljo se je izvršil nekako v treh etapah. Prva krščanska generacija se je v začetku udeleževala sobotnih shodov v sinagogah, v Jeruzalemu pa je hodila molit v tempelj. Kot vse do tedaj je spoštovala in izpolnjevala določbe sobotnega počitka. Prvi dan po soboti — tako se je tedaj nedelja imenovala — pa so se kristjani zbirali na posebnih krajih k obhajanju evharistične daritve, ki je zanje pomenila neko dopolnjenje sobotne judovske liturgije. Vse to je lahko razumljivo iz dejstva, da so bili prvi kristjani judovskega rodu.

To stanje pa ni trajalo dolgo. Judovska sobota in krščanska nedelja sta se kmalu začeli odmi-kati druga od druge. Krščanska

Cerkev je dobivala vedno številnejše nove vernike iz poganstva, ki jih je privabila evangelijska blagovest. Nastalo je tedaj prvo sporovprašanje: Sô li verniki iz poganstva dolžni izpolnjevati staro Mojzesovo postavo, kakor so jo do tedaj spolnjevali judovski kristjani? Postava je obvezovala poleg nešteti drugih dolžnosti tudi k praznovanju sobote. Ali obvezuje ta zapoved tudi kristjane iz poganstva. Posebno odločno se je temu uprl sveti Pavel, apostol narodov, ki je postal prvoboritelj za krščansko svobodo.

To je privedlo v tretji etapi do popolne izločitve judovske sobote iz bogoslužnega življenja Cerkve. Prvi kristjani so se živo spominjali Gospodovega nauka glede praznovanja sobote. Gospod Jezus je spoštoval sobotni počitek, a ne po ozkosrčnih farizejskih določilih. Ob raznih prilikah je poudarjal, da ni človek zaradi sobote, ampak da naj tudi sobota služi človeku v njegov blagor. Z besedo in zgledom je učil, da se sme tudi v soboto ljudem v stiski pomagati in delati dobro ter je k temu tudi spodbujal. Iz tega so njegovi učenci spoznali, da se novi duh krščanske vere in Cerkve ne da vkleniti v tesne oklepe judovstva, kar je končno privedlo do dejanskega nasprotja med judovsko soboto in krščansko nedeljo.

Pomenljivo je tudi to, da je v letu Gospodove smrti judovska velika noč padla na soboto, v čas med Kristusovo smrtjo in vstajenjem.

Bil je to žalosten in temen dan, ki je napovedoval konec judovske sobote in starozaveznega bogoslužja ter dokončni prehod iz stare v novo zavezo.

+

Nedelja je tedaj zares nova, neodvisna ustanova Kristusove Cerkve. Ni zgolj nadomestilo judovske sobote. Med obema stoji skrivnost Gospodove smrti in vstajenja. Zgodovinsko dejstvo Gospodovega vstajenja je temelj nedelje in temelj krščanstva. Kot nekaj povsem novega imenuje zadnji koncil nedeljo „osmi dan“, ko v že omenjeni konstituciji o cerkvenem bogoslužju takole o njej govori: „Velikonočno skrivnost, ki se po apostolskem izročilu opira na dan Kristusovega vstajenja, obhaja Cerkev vsak osmi dan; ta dan se po pravici imenuje Gospodov dan ali nedelja. Ta dan se morajo namreč verniki zbrati, da se ob poslušanju božje besede in z udeležbo pri evharistiji spominjajo trpljenja, vstajenja in poveličanja Gospoda Jezusa ter se zahvalijo Bogu, ki jih je „prerodil za živo upanje po vstajenju Jezusa Kristusa od mrtvih“ (1 Petr 1, 3). Zato je nedelja prvi in glavni praznični dan, ki ga je treba pobožnosti vernikov oznanjati ter vneto priporočati, da bo postal tudi dan veselja in počitka. Druge slovesnosti, če niso res izredno pomembne, naj je ne preglasijo, ker je temelj in jedro celotnega cerkvenega leta“ (106).

Alojzij Košmerlj

KOLEDNIKI

(W. Hünermann, „Oče Damijan“)

Čevljar Jan Kuypers si je v sobi pred ubitim ogledalom z loščilom za čevlja črnil obraz. Kazal je zobe kakor pravi črnc, kakršnega je nekoč videl na sejmu v Loevenu, in bil vesel, da se njegovi zobje kar lepo odražajo od črne polti, čeprav so bili postali od stalnega kajenja pipe že vsi rumeni.

„Lep kralj sem, zelo lep kralj!“ je zaklical svoji ženi, ki je stala pri mizi in s cunjo vneto drgnila pozlačeno pločevinasto krono, da bi se bolj svetila.

„Da, da, lep kralj si!“ je vzdihnila žena. „Pravzaprav je sramota, da sme tak postopač in malopridnež, kakršen si ti, biti za enega izmed svetih Treh kraljev. Bog se nas usmili! Že dneve ni koščka kruha več pri hiši. Dan za dnem otepamo v oblicah krompir in nezabeljen močnik. Izmed najinih petih paglavcev ne nosi nobeden več cele srajce.“

Uboga žena je s cunjo obrisala oči. Čevljar pa je dejal:

„No, no, pomiri se! Danes zvečer prinesem s koledovanja polno vrečo dobrot: slanine in klobas in kruha in hrušk. Tako boste jedli, da se vam bosta sok in maščoba cedila po bradi, kakor našemu županu, kadar se masti s pečeno gosko. Ha, ha! Z nabasanimi trebuščki boste šli nocoj spat in morda prinesem še nekaj svetlih srebrnih novcev. Potem si kupimo...“

„Potem si kupiš žganja in se napiješ do grla, da tri dni spet ne boš za nobeno rabo. Še nikoli nisi prišel na svetih Treh kraljev dan s koledovanja trezen in vselej so morali otroci prav tako lačni zlesti v posteljo kakor druge dneve. Sramota in velik greh je to!“ Žena je sama zase tiho jokala in debele solze so ji kapale na zlato krono.

Svetega zamorskega kralja so ženine besede zelo ganile. Saj ima prav, tisočkrat prav. Kaj naj naredi? Tako pač je. Kralj je globoko vzdihnil in rekel:

„Žganje je dobro, človek pa slab. Daj mi zdaj plašč in krono. Moram iti. Zapomni si pa, da bo to pot petje bogato nagrajeno. Krojač Viljem van Heuvel je napravil zvezdo s svečo znotraj. Gorí kakor plamenica. In Peter Kamerbeek vzame s seboj dudo, jaz pa igram harmoniko. Takih Treh kraljev ne premore vsa Flamska s Holandsko vred.“

Vzdihovaje je žena Marija ogrnila svojemu možu rdeč plašč okoli ramen in mu pazljivo nadela zlato krono na plešasto glavo. Jan Kuy-

pers pa ji je za slovo prav res pritisnil na lice poljub, ki je pustil za seboj okroglo črno liso.

„Prismoda!“ se je branila žena in se med solzami smehljala. „Glej, da se domov grede ne zvrneš z mosta v Dylo, kot si se lani.“

„Bom že pazil!“ je obljubil kralj Gašper. „Sploh pa je Dyle zamrznjena in mi imamo svetlo zvezdo z baklo. Zdaj pa Bog te obvaruj!“ Nato se je odpravil k Viljemu van Heuvelu, k možu z zvezdo. Žena Marija pa je poklicala otroke z ulice v hišo:

„Otroci, pridite noter! Molili bomo rožni venec. Oče je šel koledovat...“

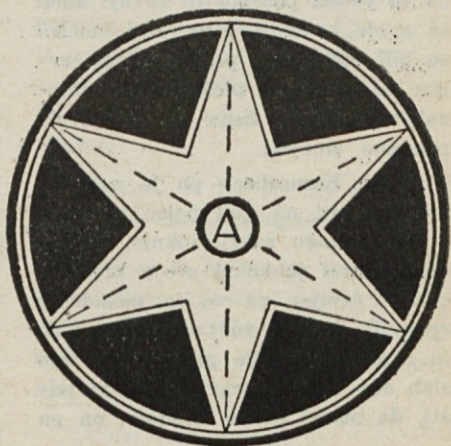
Zunaj je bilo mraz. Topli hlev pa je vabil in Peter Winkelmohlen, hlapec pri kmetu Francu de Veustru, se je že hotel vrniti h kravi, ki je tisto noč pričakovala telička, ko je zagledal nekaj, da bi mu bila od začudenja skoraj pipa zdrknila iz ust. Od spodaj je vzšla zvezda, velika in lepa, kakršne še ni videl v življenju. In godba je plavala v ozračju, lepa godba, otožno godba! In prav zares! Zvezda se je premikala, zvezda se je zibala sem in tja, zvezda je plesala. Ali je že kdo na svetu videl zvezdo, da bi plesala? Peter Winkelmohlen še ne!

Zvezda je prav sedaj obstala tik pod križem mlina na veter in bele vetrnice so še bolj zablestele. In godba in petje sta privalovila prek zasneženih njiv.

Kaj neki naj bi to bilo? Se je mar čas hipoma pomaknil za dva tisoč let nazaj? Morda je spet tista

božična noč, ko je zvezda priplavala nad nek hlev. Prav zares, nad nek hlev. Peter Winkelmohlen je morda celo eden izmed betlehemskih pastirjev? In v hiši je mati z otrokom. Morda je Marija z božjim Detetom? Mnogo čudežev se v božičnem času godi na beli zemlji.

Peter je hotel poklekniti, da bi molil čudo. Pa zvezda je že prisvetila in obstala pred hlevnimi vrati. Tedaj je hlapec naenkrat spoznal one tri, ki so, zaviti v rdeče rjuhe in z zlatimi kronami na glavah, stali pred njim, in se je zasmel, kakor se še nikoli v svojem življenju, glasno in hehetajoče in lovil sapo od veselosti, da je te tri svojevrstne tiče imel za čudežna bitja. Preneumvo, da mi ni prišlo na misel, da na dan Treh kraljev hodijo koledniki. Oni trije pa se niso zmenili za veselega hlapca. Segli so po svoja godala in pričeli peti, pobožno sicer, hkrati si pa želeč slanine in klobas in pijače:

„Trije smo kralji z zvezdo svetlo,
od jutra smo prišli pod vaše nebó.“

Hlapec, ki je udušil smeh, je rekel:

„Pojdite z mano!“ Nato jih je peljal skozi hlev v belo poribano vežo.

„Sezujte se!“ je ukazal in vsi trije so odložili zasnežene cokle, podvlečene s slamo.

„Jaz imam luknjo v nogavici,“ se je zahehetal Peter Kamberbeek in vsi so se smejali velikemu rdečemu palcu, ki je kukal v prostost. Hlapec Peter je nato potrkal na neka vrata. Odprla so se in hlapec in kralji so stopili k veliki postelji. V njej je ležala žena, k je hotela majhnega rdečega fantiča poviti v plenice. Pa otroče je kričalo in se upiralo ter brcalo z debelimi golimi nožicami. Mati je zdaj za nekaj časa odložila povijanje in vsa srečna podala otroka trem kraljem:

„Le pogledjte! Ali je še kaj lepšega na svetu?“ Trije kralji so se zesmejali in rekli: „Ni ne!“ In ne, da bi vedeli počemu in zakaj: sneli so svoje krone z glav. Kaj smešni so bili videti vsi, posebno črni čevljar, ki si seveda pleše ni bil namazal z loščilom. Žena se je morala prisrčno smejati.

Peter Kamberbeek pa je nenadoma pomislil na goli palec in si je z drugo nogo zakril luknjo. Viljem van Heuvel je sukal svojo krono v rokah, čevljar pa se je nenadoma spomnil, da ima tudi on doma ženo in otroke in da je pravzaprav zelo slab oče. Lopov, pravi lopov, ki pušči, da otroci doma stradajo, on pa

medtem v gostilni pri „Srebrni goski“ pije žganje in črno pivo. Iz oči mu je padla solza. Obrisal si jo je z rokavom, da se je na obrazu naredila bela lisa. Nato je plaho in hkrati pobožno gledal rdečega kričavega fantiča. Žena, ki je slutila, kaj se godi v črnem kralju, je rekla:

„No, Jan Kuypers, najbrž bi radi malo popestovali mojega otročička. Nate, le vzemite ga za nekaj časa.“

Jan je tresoč se stegnil črne roke in vzel otroka ženi iz naročja. In spet so se mu v črno polt zarisale solze.

„To je samo en otrok. Samo en otrok! Da! Jaz jih imam doma pet. A mislim, da nisem nikdar prav vedel, kaj je takle otrok. Zdaj pa vem, ko sem enega našel pri koledovanju. Čujte, mati! Ravno zdajle mi je padlo v glavo. Morda je to le nes pametno besedičenje preprostega čevljarja. A meni se zdi, da je vsak otrok božje Dete, ki spet pride na svet, in da je vsaka mati Marija.“

„Morebiti nimate povsem nápak, Kuypers!“ je prijazno rekla mati Ana Katarina in vzela otroka zamorskemu kralju spet iz rok. „Pa tudi doma malo mislite na to!“

„Vsak otrok je božje Dete in vsaka mati je Marija!“ je jecjal čevljar. Nato je naglo poveznil na glavo pločevinasto krono, segel po vreči, v katero je medtem hlapec k drugim priberačnim darovom dal še slanino in kruh, ter vzkliknil:

„Domov moram! Domov moram!“ Skoraj spotaknil se je nad otroki, ki so smeje se ali s prstom v ustih

stali med vrati, tako je zdirjal ven, v belo noč.

Kralja sta se začudeno spogledala. Peter Kamerbeek je pozabil, da ima luknjo v nogavici, Viljem van Heuvel pa je mrmral: „Jan je znorel.“

„Ali pa se je prvič v življenju spametoval,“ je resno pripomnila mati.

Spodaj v hlevu je plašno zamukala krava liska.

„Že grem!“ ji je zaklical Peter Winkelmohlen in stekel k vratom.

Z glavo zmajaje sta si kralja naprtila vrečo na rame in se odpravila domov, kajti dveh je premalo, da bi igrala tri kralje. Žena pa je previdno povila malega kričača, ga poljubila in rekla: „O, da bi postal misijonar! komaj tri dni si star, pa si že spreobrnil zamorca.“

Kmet Franc de Veuster pa je medtem sedel pri mizi v družinski sobi. Pred njim je ležala stara, v usnje vezana, debela knjiga. Z okornimi prsti je kmet počasi in zamišljeno listal po njej in prebiral zgodovino svojega rodu, ki so jo vanjo pisali njegovi predniki. Ta knjiga je bilo prastaro sveto pismo, v katerem je bilo opisano življenje svete Družine, ko je bivala še na zemlji.

Franc de Veuster je pomočil pero v črnilo in pisal: „Sedmi mojih otrok je fant, po imenu Jožef. Rodil se je v tisočosemstoštiridesetem letu zveličanja, tretjega januarja, in bil drugi dan krščen v župni cerkvi v Tremelovu. Ako je božja volja, naj

postane kmet kakor njegov oče. Postane naj žilav in krepak kakor hrast in korenine naj požene globoko v flamsko zemljo. Vse dni življenja naj spolnjuje božje zapovedi. Amen!“

Težko sopeč je kmet vstal, osušil pisanje s peskom, skrbno zaprl knjigo in jo položil v omaro. Nato je stopil k oknu, pa ga na stežaj odprl in pogledal ven v noč. Videl je velik križ, ki so ga tvorile peruti vetrnic na mlinu. Videl pa je tudi zvezde, ki so migljale na nebu. Sklenil je roki in molil:

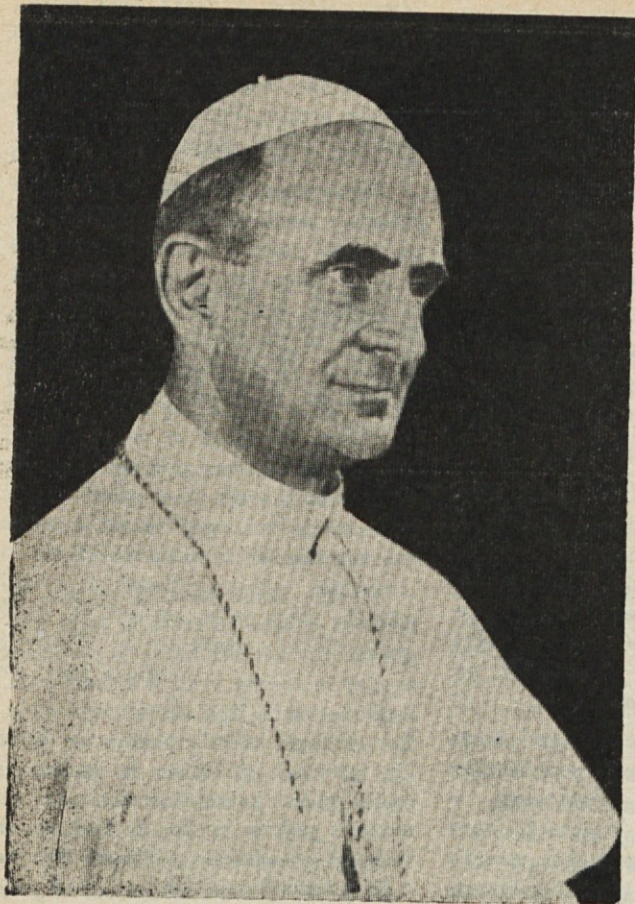
„Oče naš, kateri si v nebesih, posvečeno bodi tvoje ime, pridi k nam tvoje kraljestvo, zgodi se tvoja volja kakor v nebesih tako na zemlji.“

Marija, žena Jana Kuypersa, je bila vsa iz sebe od sreče in se ni mogla dovolj načuditi, da se je njen mož zgodaj in trezen vrnil s koledovanja. Zvrhano vrečo ji je stresel v naročje. Pet otrok je kričeče planilo po dišečih jestvinah. Jedli so, da se jim je cedilo od ust kakor županu, kadar se masti s pečeno gosko. Čevljar pa si je izmil črno loščilo z obraza. Ko sta z ženo legla k počitku, jo je Jan prijel za roko in rekel boječe, a vendar odločno:

„Marija, odslej bo pri nas drugače! Popolnoma drugače!“

„Kaj se ti je vendar pripetilo?“ je začudeno vprašala žena. Mož je zamrmral nekaj besed, katerih pomena pa Marija prav zares ni mogla razumeti:

„Videl sem otroka!“

Nekaj anekdot

O
Pavlu VI.

MAMA, ALI NE MOLIS?

Montinijeva družina je imela svojo hišo tudi v mestu Brescia. Kakih 20 metrov od nje je Marijina cerkev „Naše Gospe milosti“. To cerkev Bresciani zelo spoštujejo.

Tudi Montinijevi so to Marijino svetišče zelo spoštovali. Veliko

spoštovanje ima do njega tudi sedanjí sveti oče Pavel VI. Ko je tisti, ki nam to pripoveduje, obiskal to Marijino cerkev, je videl v njej krasno velikonočno svečo, ki jo je podaril papež Pavel VI. svetišču, kamor je hodil v mladih letih k službi božji.

Montinijeva družina je večkrat, zlasti ob sobotah in nedeljah po-

poldne, prihajala v to cerkev že tedaj, ko so še stanovali v ulici Trst in so imeli do nje dobrih 10 minut.

Nekega dne sta prišla v to Marijino svetišče gospa Judita Montini in njen mali sin Janez Krstnik. Janezek je že odmolil k Devici Mariji vse molitve, ki jih je znal. Ko je proti koncu svojih molitev pogledal na mamo, se je začudil, da ni premikala ustnic in molila. Zato jo je vprašal: „Mama, ali ti nič ne moliš, tudi ene zdravemarije ne?“

„Ne danes ne molim,“ je odgovorila. „Danes sem prišla sem delat družbo Mariji. Tukaj smo zdaj z njo skupaj.“

Tisti dan je mali Janez Krstnik spoznal, da človek tudi tedaj móli, če gre v cerkev in tam spoštljivo premišljuje Jezusovo ali Marijino življenje, kakor je to delala njegova mati Judita, ki je bila zelo dobra.

ŠTEVILO HRUŠK

Večkrat, zlasti poleti, je Janez Krstnik Montini s svojimi prijatelji rad hodil na hišni sadni vrt. Vendar je vselej prej prosil svojo mamo za dovoljenje:

„Mama, ali smem iti na vrt in pojesti malo sadja?“ „Da, sin, le pojdi,“ je navadno odgovorila mama.

Katero sadje je imel najbolj rad? Izbirati je mogel: breskve, jabolka, hruške, smokve, češnje in češplje. Gospa Judita, njegova mama, je določila število, koliko

različnega sadja sme pojesti. Navadno mu je rekla: „Pojesti smeš dve jabolki, tri breskve, 20 češenj...“ V različnih dobah in okoliščinah se je število spremenjalo.

Mali Janez Krstnik je vedno rad ubogal, četudi bi včasih rad pojedel mnogo več jabolk. Gospa Judita je bila dobra mati. Ne samo Janeza Krstnika ampak tudi oba njegova brata Ludovika in Frančiška je skrbno vzgajala. Od vseh treh sinov je zahtevala, da so jo ubogali.

Večkrat je ob vrnitvi z vrta prišel k materi in ji zaupal: „Veš, mama, pojedel sem eno jabolko (eno hruško ali breskev) manj, ker sem se bal, da bi se zmotil.“

Gospa Judita je znala modro in spretno razdeliti čas svojih otrok. Ko je videla, da so se že dovolj zabavali, je s svojo materinsko skrbjo posegla vmes in jim rekla: „Zdaj imate zobave dovolj. Pojdite se učit!“

Gospod Bertolini, ki to zgodbo pripoveduje, dostavlja: „Mali Janez Krstnik je takoj zapustil našo družbo in se šel učit.“ Znal je ubogati.

SVOJO NAGRADO JE DAL MARIJI

Dober poznavalec različnih življenjskih dogodkov v Bresciji pripoveduje:

Svetišče Naše Gospe milosti v Bresciji je še manj ko 20 korakov oddaljeno od hiše, v kateri je ži-

vel Janez Krstnik Montini, ko je obiskoval mestni zavod Ari-ci, potem pa semenišče kot zu-nanji gojenec. V tej Marijini cer-kvi je imel tudi novo mašo in podelil, ko je bil že kardinal, dve-ma nečakinjama prvo obhajilo.

Rektor tega Marijinega svetiš-ča se spominja, da je kardinal Montini pred slovesnim trenut-kom prvega obhajila svojih dveh nečakinj domačim zaupal to, kar mu je razodel oče Jurij, da je za-to kupil hišo tako blizu Marijine cerkve, da bi živel v čim večji bli-žini svetišča nebeške Matere.

Nekega dne je učenec Janez Krstnik Montini v priznanje za svojo pridnost dobil srebrno me-daljo, ki pa ni bila prva, pa tudi ne zadnja, v njegovem dijaškem življenju.

Po slovesni razdelitvi nagrad je med potjo domov obiskal Mari-jino svetišče. V njem je pokleknil in se z molitvijo več zdravamarij zahvalil Mariji za uspeh pri iz-pitih, srebrno medaljo pa spustil v nabiralnik. Tedaj, ko je to sto-ril ni bilo nikogar v tej cerkvi.

Duhovniki so bili presenečeni, ko so med darovi v nabiralniku našli srebrno medaljo. Ker je bilo na drugi strani medalje vklesano ime dijaka Janeza Krstnika Mon-tinija, so vedeli, da jo je ta daro-val Mariji. Pravijo, da je zdaj ta medalja med dragocenimi darovi, ki jih je Montinijeva družina da-rovala svetišču „Naše Gospe mi-losti“.

PIL JE MALO VINA

Gospod Aleksander Bertolini pripoveduje o tistih letih, ko sta bila oba z Janezom Krstnikom Montinijem, sedanjim papežem, še majhna.

O njem pravi, da je bil živah-ne, vesele narave. Ljubil je druž-bo. Toda starši ga niso pustili med slabe, pokvarjene dečke. Po-sebno je pazila nanj gospa Judita, njegova mati. Gospoda Jurija, njegovega očeta, so skoraj ves dan zadrževale v mestu njegove dolžnosti. Bil je ravnatelj dnev-nika „Il Cittadino“. Imela pa sta oče in mati Montinijeve družine zaupanje v prebivalce najbližjih hiš, ki sta jih poznala. Med temi je bil tudi gospod Bertolini, ko je bil majhen. Gospa Judita ga je celo večkrat povabila v svojo hišo na malico. Dala je sinovom in njemu dobrega kruha, slaščic in tudi nekoliko vina. Vino je bilo zanje tedaj, ko so bili še majhni pravo razkošje. Vendar gospa Ju-dita je bila modra mati. Dala nam je vina tako malo, da nam ni mo-glo škodovati.

PAPEŽ PAVEL VI. MED OTROKI

Bilo je v nedeljo 15. marca 1964, popoldne. Papež Pavel VI. je obiskal župnijo „Naše Gospe Salettske v Rimu. Ker je v tej župnji preprosto ljudstvo, je bil preprost tudi papežev obisk.

Govoril je vernikom na zelo razumljiv, privlačen način. Razu-

meli so ga tudi otroci, ki so v ministrantskih oblekah v zelo velikem številu sedeli pred oltarjem. Preden jim je namreč papež začel govoriti, jih je povabil, naj pridejo v njegovo bližino in naj sedejo na udobne, krasne preproge, s katerimi je župnik okrasil prostor pred oltarjem četudi bi papežu kazali hrbet. Otroci so ga takoj ubogali.

Papež je začel govoriti: „Prišel sem vam povedat, da vas imam rad, prišel sem, da sem vam prinesel blagovest veselja. Nimam drugega za vas, kakor svoj blagoslov ki ga vam bom podelil. Kaj je namen mojega obiska? Kaj je namen Cerkve same? Otroci to vedo: Voditi duše k Bogu.“

Papež je v tem preprostem tonu nadaljeval svoj govor. Verniki, pa tudi otroci, so z veliko pozornostjo sledili njegovim besedam. Vendar samo en deček se je le nekoliko raztresel.

Sveti oče je potem vprašal: „Ali je torej potrebno voditi duše k Bogu?“

Deček, ki je bil najbližje njega in se je prav zaradi tega nekoliko raztresel, je glasno odgovoril: „Da.“ Ljudje so se začeli smejati. Tudi papež se je dobrohotno smehljal in dečku rekel:

„Ali si o tem prepričan? Bomo videli. Pridi sem k mikrofou!“ Deček je takoj ubogal. Papež mu je dal potem mikrofona pred usta in ga vprašal:

„Kdo je Jezus Kristus?“ Deček je odgovoril: „Božji Sin, ki je zato postal človek, da nas je odrešil.“

„Da, zato je božji Sin postal človek, da nas je odrešil. Prav si odgovoril,“ ga je pohvalil papež in spet vprašal: Kako ga moremo najti? Kje je živel?

„V Palestini,“ je odgovoril deček.

„Koliko let je že od tega, ko je živel?“ je vprašal sveti oče.

„Pred 1964. leti“, je odgovoril deček, vendar ne tako samozavestno ko prej.

Papež ga je pohvalil in nadaljeval: „Živel je pred mnogimi leti daleč proč od tega kraja. Kako se mu moremo približati? Katera pot vodi k njemu?“

Na ta vprašanja deček ni znal več natančno odgovoriti. Zato je rekel svetemu očetu: „To je težko vprašanje! V katekizmu ki se ga jaz učim, ga ni.“

Poslovenil Gregor Mali

Prasujete ? ...

... odgovarjamo

Kako mi razložite dejstvo, da Bog dopusti, da je toliko ver na svetu. Vse pravijo, da so edino resnične. Človek nima časa, da bi vse študiral, ali ni potem najbolj modro, da se nobene ne oprime?

Res je težko razložiti, zakaj Bog, ki je Resnica, dopusti tudi zmoto in zlo na svetu. Tudi zmota o tem, katera vera je prava, je neko umsko zlo. A to nam še ne daje pravice, da bi dvomili o božji Previdnosti ali jo celo tajili. Obstoji zlo, obstoji pa tudi božja Previdnost. To dvojje se na videz izključuje, a izkušnja in vera mi povesta, da gre tu le za videz.

Ne smemo poskušati — kot pravi filozof Balme — tajiti istočasno eksistenco teh dveh dejstev, ampak moramo poskušati razložiti to navidezno nasprotje. Če tega ne dosežemo, ne mečimo na nikogar drugega krivde, kot na svojo lastno majhnost in nebogljenost. Vendar mislim, da je treba razlogov za to skrivnost iskati v dejstvu izvirnega greha, ki je oslabil naš razum in voljo, ter nas tako prepustil možni zmoti in grehu. Pameten človek ne bi smel postati skeptik samo zaradi tega, ker je

na svetu več verstev. Ponarejen bankovec nam dokazuje, da obstajajo tudi pravi bankovci in ni tako težko razločiti enega od drugega.

Znanstveniki z velikim trudom študirajo, katera delovna podmena se bo izkazala za resnično. Če bi ljudje, vsaj tisti, ki to zmorejo, z isto prizadevnostjo raziskovali tudi, katera vera je prava, bi brez dvoma prišli do resnice. S samim razumom bi dognali, da biva Bog, ki je Resnica sama in človekov prijatelj, ki mu je zlasti po Kristusu razodel mnogo nadnaravnih resnic, da je ta Kristus ustanovil Cerkev, ki naj nadaljuje Njegovo odrešilno delo.

Če se resno trudi za spoznanje resnice, bo Bog ta njegov trud podprl s svojo milostjo in mu dal spoznati, katera je prava vera. To ni druga kot vera, ki jo izpoveduje in proglašja katoliška Cerkev, v kateri so se izpolnile prerokbe stare in nove zaveze. Tista Cerkev, ki je izšla zmagovita iz nešteti preganjanj, ki je dokazala svoj božji izvor s svetostjo in apostolsko plodnostjo, ki ima za ustanovitelja Kristusa, ki je dokazal svoje mesijanstvo s svojo svetostjo, nau-

kom, zlasti pa čudeži, med njimi zlasti z odločilnim čudežem svojega vstajenja od mrtvih.

Kako spraviti v sklad prva poglavja Stare zaveze, ki govorijo o stvarjenju sveta in človeka ter nje-govi prvi zgodovini, z znanostjo, ki čisto drugače razlaga zlasti nastanek človeka. Ali si nista znanost in sve-to pismo v nasprotju?

Ob branju prvih poglavij svetega pisma se moramo zavedati, da gre pri njih za predzgodovinski del biblije. V njih zato ne smemo iskati zgodovine v današnjem pomenu besede. Zgodovinski značaj teh prvih poglavij je zelo relativen. Okoli nekaterih resničnih dejstev, ki so kot mejniki v poltemi človeške predzgovine, vsebujejo ta poglavja mnogo preprostih ljudskih izročil, pri katerih igra „ljudska“ domišljija veliko vlogo. Pisec teh poglavij torej ni hotel biti v prvi vrsti zgodovinar, kakor to besedo pojmuje danes. Hotel je biti predvsem verski učitelj, katerega namen je bil na preprost način posredovati svojim bralcem temeljne razodete verske resnice o svetu, človeku in Bogu. Te resnice pa je odel v oblak bujnih, poetičnih podob, kakor je bilo to primerno za preprosto miselnost ljudi njegovega časa. Sveti pisatelj je skušal posredovati verske resnice na čim bolj živahen, obenem pa preprost način, da bi ga ljudje mogli razumeti. Bil je pač dober katehist. Saj tudi današnji katehisti delajo tako, ko otrokom in

preprostim ljudem razlagajo globoke verske resnice.

Cerkev je vedno tako umevala ta prva poglavja sv. pisma, zato ni nikdar zahtevala od vernikov, da bi vse v njih imeli za čisto zgodovinsko resnico. Tako pravi npr. Pij XII. v okrožnici Humani generis: „Ta poglavja so pisana v preprostem slogu, prikladnem miselnosti malo izobraženih ljudi. Obsegajo glavne in osnovne resnice, na katerih temelji naše odrešenje, obenem pa ljudsko pisano razlago izvora človeškega rodu in izvoljenega naroda.“

To pa seveda velja le za prva poglavja svetega pisma, kajti ostalo sveto pismo stare zaveze je že mnogo bolj zgodovinsko v današnjem pomenu besede, da o Novi zavezi sploh ne govorimo.

Celotno sveto pismo je bistveno verska, ne pa znanstvena knjiga, zato v njej ne smemo iskati predvsem znanstvenih podatkov (naravoslovnih, zgodovinskih ipd.). Tako nam je sveti pisatelj prvih treh poglavij svetega pisma Stare zaveze hotel posredovati v glavnem naslednji razodeti verski nauk: 1) Vse vidno stvarstvo, posebej še človeka, je ustvarilo neko nadsvetovno bitje, ki živi pred vsemi stvarmi, zunaj njih in nad njim. Vse ima svoj izvor v božji vsemogočnosti in modrosti, zato so tudi vse stvari bistveno „dobre“. 2) Človek je ustvarjen po „Njegovi podobi in sličnosti“, ker predstavlja Boga na svetu zlasti s tem, da vrši gospodstvo nad vsem vidnim stvarstvom. 3) Žena je enake narave z možem in je njegovo

telesno, duševno in moralno dopolnilo. Kot takšna ima pred Bogom iste dolžnosti in pravice kot mož. Oba pa naj po božjem načrtu postaneta „eno meso, to se pravi, da spada zakon k prvotnemu božjemu načrtu. 4) Fizično in moralno zlo je posledica prvega človeškega para. Greh je prišel na svet po sodelovanju hudobnega duha. Z grehom je prišla tudi telesna smrt. 5) Po padcu je Bog dal prvima človekoma obljubo odrešenja in zmage nad hudobnim duhom.

Te resnice tvorijo versko jedro prvih treh poglavij svetega pisma (geneze). To jedro pa je odeto, kot že rečeno, v preprosto in slikovito folklorno pripovedno obliko. Takšna folklorja je npr. opis stvarjenja prvega človeka iz zemlje, Eve iz Adamovega rebra ipd. Tega opisovanja seveda ne smemo jemati kot zgodovinsko resnico — to je le poetični okras resničnega verskega jedra.

Sveto pismo nima namena, da bi težilo našo znanstveno vedoželjnost. Za to je Bog človeku dal razum, s katerim naj prodira v svet naravoslovnih, zgodovinskih in podobnih dejstev. Razodetje in sveto pismo, ki to razodetje obsega, pa služi drugim namenom. Hoče odgovoriti na vprašanja, ki se tičejo večnostnega smisla človekovega življenja. Kdor to razume, ta bo tudi brez težav lahko razumel, da med pozitivno znanostjo in razodetjem ne more biti resničnega nasprotja, saj gre za drugačne resnice in drugo pot, po katerih do teh resnic priti.

p A. Kukovica

Molitev za vse, ki so v bedi na svetu

Gospod, uči nas, da ne bomo ljubili samó sebe in domače, ki jih imamo radi.

Gospod, uči nas misliti tudi na druge, ljubiti tiste, ki niso ljubljeni.

Gospod uči nas trpeti z drugimi.

Gospod, daj nam milost, da bomo spoznali, da je vsako minuto našega življenja, ki ga ti osrečuješ in varuješ, milijone človeških bitij, ki so tvoji sinovi in moji bratje, ki umirajo od lakote, pa nikdar niso zaslužili, da umirajo od lakote; ki umirajo od mraza, pa niso nikoli zaslužili, da umirajo od mraza.

Gospod, usmili se vseh ubogih na svetu!

Usmili se gobavcev, do katerih si bil tako usmiljen in dober, ko si hodil po zemlji.

Usmili se milijonov gobavcev, ki razprostirajo proti tebi svoje dlani brez prstov, svoje roke brez dlani in prosijo tvojega usmiljenja.

Odpusti nam, da smo jih zato, ker smo se jih sramovali in bali, toliko časa pustili same, zapuščene.

Gospod, ne dopusti, da bomo še naprej srečni le mi sami.

Daj, da bomo lajšali vesoljno bedo in se je tako tudi sami rešili, če je to tvoja volja. Amen.

KONCIL V NEKAJ BESEDAH

Opomba: Na tem mestu bomo odslej prinašali najbolj temeljne misli in načela posameznih konstitucij, odlokov deklaracij 2. Vatikankega koncila, kakor jih je formuliral znani holandski teolog p. Schillebeeckx. Za naše glasilo prireja avtorjeve misli Alojzij Kukočnik.

Konstitucija o sveti liturgiji

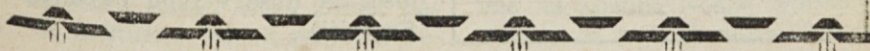
1. Najvažnejši korak, ki ga je naredila liturgična konstitucija, je brez dvoma v tem, da je „deklerikalizirala“ liturgijo. Preje je bila liturgija stvar duhovnika, medtem ko so bili verniki njegova „klientela“. Koncil pa postavlja načelo, da je aktivni subjekt liturgičnih opravil ne le duhovnik, ampak vsa krščanska skupnost, vse božje ljudstvo. Zato ima v liturgiji vsak vernik svojo lastno, hierarhično urejeno, mesto in vlogo. To novo teološko gledanje ima seveda vse polno praktičnih posledic za aktivno sodelovanje vernikov pri liturgičnih opravilih.

2. V luči tega novega gledanja je možno tudi bolje razumeti mnoge določbe prenovljene liturgije: uvedba narodnega jezika v liturgijo, obnova obhajila pod obema podoboma in koncelebracija. To niso nikakor več ali manj izsiljene koncesije, ampak naravna posledica novega gledanja na vlogo vernikov v liturgiji.

3. Koncil je tudi znova poudaril vso pomembnost „teologije Besede“ v njeni „skoro-zakramentalni“ vrednosti. Oznanjanje božje besede ni le pritično dopolnilo mašne liturgije, temveč spada bistveno k njej. To načelo je prišlo v pred kratkim prenovljeni mašni liturgiji, ki smo jo začeli uporabljati v adventu, še bolj do izraza, ko je še več branja svetega pisma kot prej.

4. Kar zadeva evharistijo je koncil odstopil od starih teorij o smislu daritve, kakršne naletimo pri vseh religijah. Dojela je biblični in cerkveni pojem daritve, v kateri zavzema osrednje mesto velikonočna skrivnost.

5. Končno je koncil odpravil okorno enoličnost, ki je preko 400 let obvladovala našo liturgijo. Mislilo se je, da je vsaka različnost v liturgiji skrit napad in resna nevarnost za edinost Cerkve. Koncil je pogumno uvedel načelo pluralizma, zlasti v odnosu do raznih oblik kulture.

**Yves
Congar
pripoveduje
zgodbo
svojega
ekumenskega
dela**

Yves Kongar, sodobni bogoslovni učenjak, francoski dominikanec, zelo zaslužen za drugi vatikanski koncil, eden izmed 30 članov papeške bogoslovne komisije, se že več kot pol stoletja trudi za zedinjenje vseh kristjanov.

Zgodbo svojega ekumenskega dela je takole opisal:

Bog začenja zgodaj sejati. Tako sem tudi jaz že od otroških let prišel v stik s protestanti in Judi. To so bili namreč moji tovariši in prijatelji. Razpravljali smo tudi o verskih vprašanjih. Bila je prva svetovna vojna, imel sem 14 let. Nekega dne sva s protestantskim prijateljem razpravljala o maši. Da bi mu drugič lažje odgovarjal sem se na pamet naučil pesem slednico za praznik Sv. Rešnjega Telesa: Hvali, Sion, Rešenika...

Naša župnijska cerkev v Sedanu je bila porušena. Protestantski pastor je ponudil našemu župniku neko svojo kapelo, ki je stala ob našem vrtu. V tej kapeli sem se odločal za poklic. Goreče sem v njej molil in čutil hvaležnost do protestantov za tisto, kar sem prejel pri njih, v njihovi kapeli. Moja mati je dobro čutila vprašanja Cerkve. V domači knjižnici sem našel knjige o Cerkvi in revijo asumpcionistov „Zedinjenje cerkva“... Pri dominikancih sem slišal o delovanju patrov med Rusi in protestanti na Norveškem. Pij XI. je dominikancem izročil tudi seme-nišče za Ruse v Lillu (v severni Franciji).

Iz teh semen je torej zrasel sklep: delati za zedinjenje.

L. 1932 je bilo zame zelo važnov. Svojo željo sem razodel predstojnikom. Predvsem bi rad delal s protestanti. Tako sem potoval v Nemčijo in se najprej po knjigah seznanil z nemško „Visoko cerkvijo“. Iz njihove revije sem čutil toploto, hrepenenje... Občutil sem, kako koristno je živeti v stiku z Nemci. Veliko sem dolžan njihovemu talentu, njihovi znanosti. Srečal sem se z benediktinskim opatom Lambertom Beauduinom (Bodüenob), ki je bil v izgnanstvu, ker so nekateri cerkveni ljudje krivo sodili njegovo prizadevanje za zbližanje s pravoslavniimi. Hotel sem nauk o Cerkvi (ekleziologijo) tako prenoviti, da postavim čim bolj globoke bogoslovne temelje delu za združenje Cerkva. Od opata Beauduina sem še isto leto šel v njegovo opatijo Amay, kjer sem našel čudovito vzdušje. Tu je bil nekoč stari karmeličanski samostan. Vse je bilo tesno. Toda čutil sem globokega duha, smisel za vzhodno izročilo in za zbližanje kristjanov.

Tu sem se tudi prvič srečal z velikim pionirjem ekumenskega gibanja z lionskim duhovnikom Pavlom Couturierjem (Kutirjerjem). Razvijal mi je svoje misli o Cerkvi. V vsej Cerkvi deluje velika življenjska moč. Pozneje sem šele zvedel, da se je prav med tem bivanjem v opatiji Amay (Amé) Pavel Couturier sklenil posvetiti de-

lu zedinjenja. Doslej je le prijateljeval z velikim številom ruskih izseljencev.

Če je abbé Couturier bil poklican, da da delu za zbližanje kristjanov duhovne temelje, sem jaz čutil poklic, da mu dam bogoslovno utenosti. Torej najprej v katoliški Cerkvi vzgojiti srca za ekumensko ozračje.

meljitev. Hitro sem začutil, da to delo ni kaka posebnost, marveč res zahteva spreobrnitev in prilagoditev življenju drugih krščanskih skupnosti. Spoznal sem tudi to, da mora začeti delati za edinost najprej vsak v svoji krščanski skup-

Iz istega prepričanja se je rodilo stotine konferenc, krožkov, tečajev. Cilj vsega tega je bil: ustvariti ekumensko razpoloženje. Nič prisiljenega, nič narejenega ekumenizma, marveč vse mišljenje mora biti ekumensko.

L. 1936 so me povabili v Pariz na Montmartre (Monmartr) v baziliko presvetega Srca Jezusovega da bi govoril med molitveno osmino. Po teh enournih predavanjih so se nadaljevali pogovori sedaj s protestanti, sedaj s pravoslavniimi...

Od tedaj sem vsako leto govoril med to molitveno osmino. Čutil sem, kako blagodejno vpliva na duše, čutil sem, kako se osmina širi in pogloblja, na koncu vsake konference smo molili skupaj, toda zelo počasi: Oče naš. Zame je bila ta osmina vedno milost in mislim, da tudi za večino drugih.

NOVO UPANJE

*POSLANICA PAPEŽA
PAVLA VI. PATRIARHU
ATENAGORI*

Nas in vse člane sinode so zelo ganile misli, ki jih je nam izrazila Vaša Svetost in častitljiva Cerkev, katere ste Vi tako vreden pastir.

Mi vsi se Vam prisrčno zahvaljujemo in prosimo Gospodovega Duha, da bi ta Sinoda bila nova stopnja do obnove verske skupnosti med obema sestrarna Cerkvama.

V svojem in v imenu vseh članov sinode izražam Vaši Svetosti, Va-

ši duhovščini in Vašim vernikom globoko vdanost v Kristusu Gospodu.

Pavel VI., papež

To poslanico je poslal papež Pavel VI. brzojavno patriarhu Atenagorasu v Carigradu 16. oktobra 1969. Z njo je odgovoril na poslanico, ki jo je Atenagoras poslal papežu Pavlu VI. in sinodi.

POSLANICA PATRIARHA
ATENAGORE NJEGOVI
SVETOSTI PAPEŽU
PAVLU VI V RIMU

Vedno smo zelo blizu Vaše prevzvišene Svetosti. Zato smo se z veliko pozornostjo spomnili Vas in Vaše presvete rimskokatoliške Cerkve včeraj v naši nedeljski molitvi pri božji službi, ki smo jo imeli v prevzvišenem patriarhalnem svetišču.

Pred očmi smo imeli sveto škofovsko sinodo, ki se je zbrala okrog Vas. Pošiljam Vaši zelo ljubljeni svetosti in po Vas vsem častitim članom sinode svoj pristrčni pozdrav vse naše Cerkve.

Molimo k Tolažniku, naj da Vaši Svetosti moči v sveti in veliki odgovornosti in srečno vodi delo sinode pod Vašim navdihnjenim vodstvom v blagor naše zelo ljubljene sestre rimske katoliške Cerkve.

Patriarh Atenágora

NEKAJ NOVIC

Dobrodelna ustanova nemških katoličanov vsako leto organizira vrsto nabiralnih akcij za potrebe katoličanov drugod po svetu in sploh za potrebne. Lani so zbrali osem milijonov mark za pomoč gobavcem. S to vsoto so pomagali 183 gobavskim naseljem v Afriki, Aziji in Južni Ameriki.

Innsbruck. Na zadjem zasedanju duhovniškega sveta innsbruške škofije se je večia izrekla za predlog, naj se v manjših skupnostih, npr. ob duhovnih vajah, dovoli obhajati tako, da duhovnik da hostijo verniku na roko in jo vernik da sam v usta. Prav tako so sklenili, da smejo biti duhovniki v škofiji oblečeni v primerno civilno obleko, a z malim križcem v gumbnici suknjiča. Zadnja beseda o teh sklepih pripada seveda škofu.

Amsterdam. Napetost v študentovski župniji je popustila. Prišlo je do razgovorov štirih jezuitov s škofom iz Haarlema, Theom Zwartkruisom. Škof jih je prepričal, da ne more dovoliti duhovniku, ki se namerava poročiti, pridiganja med mašo. Dovolil mu je, da sme govoriti le pri obhajanju „liturgije božje besede“ in ob podobnih priložnostih, kjer se razlaga krščanski nauk. Škof je tudi dovolil, da sme študentovska župnija nadaljevati z nekaterimi „poskusi na področju bogoslužja in oznanjevala božje besede.“

Poročilo mednarodnega bogoslovnega odbora

Mednarodni bogoslovni odbor je 9. oktobra zaključil svoje študijske sestanke. Svoje delo je začel 6. oktobra s posebno pobožnostjo v Matildini kapeli. Te pobožnosti se je udeležil tudi sveti oče Pavel VI. in imel med njo začetni govor.

P. Rahner in msgr. Philips Hubo sta izbrala in predložila bogoslovno tvarino za razprave. Globoke razprave in bogato izmenjavo misli je podpiralo prijateljsko so-

žitje vseh članov tega odbora, vzdušje popolne svobode in bratškega zaupanja.

Na koncu razprav so člani Mednarodnega bogoslovnega odbora izdali poročilo, ki se glasi:

Prvo zborovanje Mednarodnega bogoslovnega odbora je bilo od 6. do 8. oktobra v Rimu v prostorih „Marijinega doma“ pod predsedstvom kardinala Franca Šeperja. Udeleževalo se ga je od 29 do 30 članov. Zborovanje je udeležencem dalo možnost, da so prišli skupaj, navezali med seboj prve stike, spoznali pomen in nalogo tega odbora. Mogli so tudi odkritosrčno povedati svoje mnenje o najbolj nujnih in perečih vprašanjih, o katerih je treba razpravljati. Določili so tudi način delovanja tega odbora in ustanovili študijske pododbore.

Pravila Mednarodnega bogoslovnega odbora, ki ga je papež Pavel VI. v tem letu ustanovil na predlog škofovske sinode, določajo, da je ta odbor na razpolago Sveti stolici, zlasti Kongregaciji za verski nauk, da z njo rešuje važnejša vprašanja. Vendar pa ta odbor ni del imenovane kongregacije, ampak deluje po svojih posebnih pravilih. Le kardinal načelnik te kongregacije je vedno predsednik tega odbora. Uspehe svojega preučevanja je Mednarodni bogoslovni odbor izročil samemu svetemu očetu in Kongregaciji za verski nauk.

Odbor ni razpravljajl o posebnih

verskih vprašanjih tako, kakor bi preučeval kako knjigo ali kakor kak članek, ampak se je lotil osnovnih verskih vprašanj, ki so za življenje Cerkve vedno bolj važna.

Duhovno razpoloženje je bilo na zborovanju odlično. Bogoslovni znanstveniki so tri dni živeli skupaj in mogli popolnoma svobodno izmenjati svoje misli. Prav tako vzdušje svobode in bratskega zupanja je vladalo na študijskih sestankih.

Bogoslovni strokovnjaki so že pred zborovanjem dobili seznam in kratko vsebino najvažnejših vprašanj, o katerih bi po mnenju p. Karla Rahnerja, ki je ta seznam sestavil, morali razpravljati. Msgr. Gerard Phillips je dal navodilo za duha in način delovanja tega odbora. Pri tem je upošteval mnenja vseh članov, katera vprašanja naj se obravnavajo in o načinu, kako naj se razpravlja o njih.

Vsa debata na študijskih sejah se je osredotočila na vprašanje bogoslovnega pluralizma, na cerkveno učiteljstvo in na to, kako naj izvršuje svojo nalogo v sedanjih razmerah.

Izčrpnih razprav ni bilo. Vprašanje, ki so jih bogoslovni znanstveniki na tem zborovanju sprožili, so vzbudila pozornost na važnost teh problemov. Člani Mednarodnega bogoslovnega odbora so bolje razumeli krizo Cerkve v sedanjem svetu. Vsi so soglašali v tem, da je nek upravičen in nu-

jen pluralizem tudi v cerkvenem nauku. Različna mnenja so se pokazala le pri določitvi mej tega zakonitega pluralizma. Poglobiti je treba tudi nekatere točke bogoslovnih vprašanj, če hočemo rešiti versko in cerkveno edinost.

Na tem zborovanju so tudi skušali dognati, kako ljudje dejansko sprejemajo navodila in naročila cerkvenega učiteljstva. Pokazalo se je, da danes cerkveno učiteljstvo težko izvršuje svojo nalogo. Prav to pa zahteva od bogoslovnih učenjakov, da se še bolj zavedajo svoje odgovornosti.

Zato je zelo važno pravilno pojmovanje pluralizma in cerkvenega učiteljstva, kakor tudi verskega in vsakega drugega znanja.

Metodološka pravila, ki se jih bo Mednarodni odbor držal pri svojem bodočem delu, so izdelali na podlagi izkušenj, pridobljenih na II. vatikanskem koncilu in so dovolj prožna, da se bodo spreminila, kadar bo potrebno tako, da bodo bolj odgovarjala časovnim razmeram.

Odbor si je izbral za preučevanje štiri zadeve: edinost v veri; duhovništvo; teologija upanja, krščanska vera in bodočnost človeštva; vidiki krščanskega moralnega znanja.

Za preučevanje teh štirih zadev so ustanovili štiri pododbore. Njihova naloga je bolje določiti in opredeliti snov teh štirih vprašanj.

G. M.

V ♥ DRUŽINI

NOVO GLEDANJE

V starem veku je bil pravni položaj otroka, ki je sad ljubezni, posebno deklice, zelo negotov.

V Atenah je imela žena pravico, da zaduši dete, ki se je rodilo. V Šparti je bilo dete državna last in starešine so dopuščali, da so se ga starši znebili in ga izpostavili na gori Taiget. V Rimu je bil zakon jasen: „Če je dete pohabljen, naj ga oče brez pomišljanja umori.“

Se danes naletimo v krajih, kjer krščanstvo ni močno zakoreninjeno, pa tudi tam, kjer ga ne cenijo in ga izločajo iz javnega življenja, na isto preziranje otroka.

Kristus je prišel na svet kot majhno dete, v jasli položeno. Pozneje je rekel: „Pustite otročičem, naj prihajajo k meni“ (Mk 10, 14). „Kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili“ (Mt 25, 40).

Ob betlehemskih jasliah in iz Kristusovih besed se Cerkev hrani z materinsko ljupeznijo do majhnega otroka in si prizadeva vtisniti jo tudi nam. Ščiti otroka že od njegovega rojstva, da mu posreduje milost. Brani ga pred krivičnimi zahtevami nekaterih staršev in skupnosti. Gradi ustanove: jaslalice, šole, sirotišnice.

5' kramljanja

Oni dan sem v televiziji iskala opoldanskega poročila, pa mi je pri tem pogled obstal na družbi, ki je razpravljala o sodobni mladini. Ker me stvar zanima, sem prisluhnila pogovoru. Prav takrat je mlada televizijska „zvezdnica“ z navdušenjem zagovarjala „hippies“, češ kako originalni so v svoji noši in zadržanju, v izražanju svoje volje. Hotela sem že obrniti gumb, pa se je prav tedaj oglasil k besedi odrasel gospod.

„Vprašanje je,“ je dejal, „kaj smo mi tej mladini dali. Kaj je od nas starejših prejela.“

Besede so me docela začudile, s tega mesta namreč.

Zaprta sem aparat, ker je bil čas kosila, a misel se je zajedla vame in me ni zapustila.

Kaj je hotel povedati s to pripombo?

Razumem da to, da mladina ni sama kriva svoje neuravnovešenosti in izbruhov, ki nam vzbujajo tako pozornost, ampak so pri tem udeleženi tudi starši, Starši, vzgojitelji, družba. Iz njihovega naročja je ta mladina izšla; oni so jo oblikovali v tistih otroških letih, ko se človeku grade temelji njegovega življenja. In zdaj, ko ti mladi ljudje vstopajo v življenje in jih premetava sem ter tja, je prav od te vzgoje, ki so jim jo starši dali, odvisno, ali bodo vzdržali njeni temelji, ali so bili prešibko postavljeni in se bo mlado življenje v notranjosti zrušilo.

Vprašanje, kaj starši, kaj starejši otroku dajo, je prevažno, odgovorno, usodno vprašanje.

Tudi za nas. Čeprav se morda tolažimo, da naša mladina ni zašla v skrajnosti kot mnogi okrog nas, vendar tudi nam velja diagnoza, ki jo je izrekel dober poznavalec in ljubitelj mladine slovenskim materam:

„Starši so odpovedali!“

Besede so vredne premisleka, poštenega pregleda našega življenja.

Slovenski starši nismo „odpovedali“ v zunanjem, v materialnem. Hitro smo stopili v korak ali celo prehiteli marsikoga, ki je pred nami prišel sem.

A naša šibka točka je notranja, duhovna plat. Tu smo zdrknili z naše višine na povprečno okoliško in tečemo s tokom okolja.

Kam?

Oče in mati, ki stojita na krmilu slovenske družine v zdomstvu morata jasno videti cilj; ga vedno imeti pred očmi in z vso družino veslati k njemu, čeprav proti toku.

Ali pa do cilja ne bosta prišla.

Do tega zaključka so me pripeljale one prve besede. Da moramo starši in zopet starši živeti vse tisto, kar želimo od mladih in od bodočnosti.

Naj bi bile tudi te kratke minute kramljanja v teku letošnjega leta skromen pripomoček, nekaka mesečna bilanca pri naših naporih na poti do ciljev.

M. B.

KAJ PRAVITE?

Zakaj mi niso vsčč mini-krila? Zato, ker jih večina deklet ne zna pravilno nositi. Kako se jih nosi pravilno? Tako, da ne žaliyo čuta nraavnosti in da ohranijo to, kar je prav žensko, to je dostojnost in ljubkost.

— — —

Zakaj ne odobravam plesa mladostnikov? Otroci v sedanjih časih telesno vse prehitro dozorevajo, razvoj duše in duha pa je ostal vsaj isti, če ne v kasnejši starostni dobi. Pravkar dozorel fizični nagon mladostnika lahko prevladuje duševno pripravljenost. Zato lahko nastanejo težke nraavne motnje in zapletke.

— — —

Razvajan otrok? Pomilujem ga, enako kakor njegove starše. Tak otrok ne bo nikoli srečen. V prvih letih njegovega življenja so ga starši obdajali s preveliko ljubeznivostjo in popustljivostjo in mu ugodili prav vsako prošnjo. Otrok je postal egoist in kot tak v kasnejši dobi, ko že vstopa v družbo, ne bo našel razumevanja. Prijatelji se ga bodo izogibali in če si jih bo hotel pridobiti, se bo moral za nje trdo boriti. Ker je bil vajan, da se vse dogaja, kakor on želi, bo le z največjo težavo delal usluge in bil ljubezniv — kar je sicer pri normalno vzgojenemu otroku povsem naravno. Starši, ki otroka resnično ljubijo, mu svojo ljubezen pokažejo, a so kljub temu odločni in strogi pri vzgoji.

— — —

Ali je kazen potrebna? Večina staršev bo ogovorila pritrdilno. Seveda pa ne obstoja samo telesna kazen, saj otroka lahko kaznujemo tudi brez šibe in udarcev. Vendar so statistike pokazale, da je prav malo kazni potrebno.

tako telesnih, kakor drugih, če otroka od prvih dni vzgajamo v ljubezni, odpovedi in spoštovanju do staršev in soljudi. Starši sami pa bodo tudi priznali, da kadar so mirni, uravnovešeni in dobre volje — prav redko začutijo potrebo takšnega otroka kaznovati.

— — —

Zakaj si otrok grize nohte? Zato, ker je nervozen. Nemirni in nervozni otroci čestokrat čutijo potrebo po tej razvadi. Nič ne pomaga, če ga opominjamo, če mu celo namažemo prstke s kakšno grenko tekočino. Bolje je, da se poglobimo in skušamo dognati, od kod izvira njegova živčna napetost. Ali morda zahtevamo preveč od njega? Ali ga prevečkrat kaznujemo? Ga prepogosto karamo ali pa ga nenehoma opominjamo? Morda ni kos svojim šolskim nalogam? Morda preživo doživlja razne prizore v televiziji ali v kinu? V vsakem primeru se je dobro posvetovati še z njegovim učiteljem, otroku pa posvečati veliko nevidnega opazovanja!

P. D.

Mati zapisuje in vprašuje

RAZGOVOR IN AVTORITETA

Razgovor med starši in otroci? Kako in kdaj naj se starši poslužujemo oblasti in pravic, katere imamo kot vzgojitelji. Pravijo, da ne znamo več vzgajati otrok, da ne znamo vzpostaviti avtoritete, da so se nam otroci odtujili — skratka, da se starši kot vzgojitelji ne najdemo. Logična posledica je, da smo pričeli celo mi sami dvomiti nad svojim ravnanjem...

Kaj bi Vi storila v sledečih primerih?

— — —

Osemletna Lenka se je napravljalna za sprehod. Svetovala sem ji, naj nadene svetlomodro oblekco, ona pa si je želela in vztrajala na rdečih nogavicah, rumenem krilcu, zeleni bluzi in modrih pentljah. „Kakšna pestrost v barvah!“ sem si mislila in ji pustila, saj se mi stvar ni zdela kaj posebno važna. Če se ji bodo prijateljice smejale — bo sama kriva!... res se je tako zgodilo in od tega časa Lenka upošteva moje mnenje.

Enajstletni Franci mi je pa pripravil že večje skrbi. Dobil si je nove prijatelje, s katerimi se prav dobro razume. Vse bi bilo v redu, če... dečko ne bi postal malo zaprt. „Krivi so novi prijatelji!“ je menila znanka. Nisem ji takoj pritrdila. Raje sem se pozanimala, kakšni so pravzaprav ti dečki, iz kakšnih družin izhajajo, kakšni so njihovi starši. Morda so pa res prav ti fantiči krivi, da sin ni več z menoj tako zaupljiv, kakor je bil preje? Če bi bili slabi, potem prav gotovo ne bi smel več med nje! Potrudila bi se, da bi mu našla drugo družbo. Seveda takó, da fant ne bi čutil, da sem mu jo prav jaz priskrbela. Če pa novi prijatelji ne bi bili slabi, potem pa bi iskala vzroke drugje, morda celo v sami sebi? Morda sem mu pa prav jaz povzročila nezaupanje?

Štirinajstletni Lojze mi je nakopal precej težkih ur. Gledati je hotel film, ki je ocenjen za neprimerne. „Vsi moji prijatelji so ga že videli,“ mi je dopovedoval. Lepi prijatelji! Seveda, pri svojih štirinajstih letih si že domišljajo, da je cenzura zastarela, da so kritiki prestrogi in da so sami že toliko zreli, da lahko prav vse vidijo!

Kako dopovedati Lojzetu, da ti mladeniči niso zanj prava družba in da nima smisla trošiti denar za ogled takšnega filma? Če bi to naredila na hitro in le v par besedah, bi le-te verjetno ne bile dovolj prepričljive.

Počakala sem primerneга trenutka, medtem pa poiskala predstavo, ki je bila gotovo bolj zanimiva od onega filma. Tako je Lojze vsaj trenutno imel tehten izgovor. Po najinem pogovoru pa si ga je znal sam najti, kadar je prišla slična prilika.

Franci je prebiral neko revijo in vzkliknil: „Mamica, tukaj piše da morate starši govoriti z otroci kot s sebi enakovrednimi. Kaj pa je to? Verjetno sem še premajhen, da bi to razumel!“

Torej se deček le zaveda, da ni vsemu kos in da ima pred seboj še veliko lepega in novega, kar bo lahko dojel šele, ko bo prišel čas za to. Medtem pa išče odgovorov in zaslombe pri starših.

Med starši in otroci tudi v sedanji dobi obstojajo odnosi, ki slone na avtoriteti in sicer na trdni, odločni avtoriteti staršev, ki pa seveda mora vedno vsebovati razgovore z otroki. V dom jo vpelje oče prvi dan, ko si je ustvaril družino.

Enajstletni deček sprejema avtoriteto še podzvestno, malo starejšim pa se čisto porajajo misli in odgovori, ki našim niso istovetni. Radi bi svojo voljo izvedli... če ne bi nad seboj le čutili avtoritete očeta, včasih morda tihe in prikrite, pa vendarle nepopustljive.

Seveda življenje v družini prinaša trenutke, ko morajo starši svojo voljo odločno pokazati. To so primeri, kjer se ne govori o barvi obleke ali obisku kinopredstave, temveč dogodki, ki pretresajo otrokovo notranjo gradnjo. Takrat se moramo starši zavedati, da imamo nad otroci avtoriteto. In jo tudi izvajati.

P. D.

SPOMINI NA TOBAK...

Tudi moj mož je kadil, nič čudnega. Ko sva pričakovala prvega otroka, se je kajenju odpovedal. Prestal je prve hude dneve, ko mu je „treskala“ glava. Vzdržal je več mesecev. Ali stvar je že taka, da okolje ne sodeluje. Kot nalašč takrat vsak ponuja cigareto. Moža je premagala skušnjava. Morda je tudi mislil, da „enkrat ni nobenkrat“, pa se je hudo zmotil. Pri strasteh, ki se jih človek hoče iznebiti, je ravno ta „enkrat ni nobenkrat“, usoden. Mož je bil po tisti cigareti bolan in zopet pri starem. Vse prejšnje premagovanje je bilo zaman.

Začel je kašljati in je kašljal vedno bolj. Bala sem se, da ima kaj na pljučih, pa je bil kriv kašlja le tobak. Užival je zdravila, pa bi jih ne smel. Zakaj, sem izvedela šele pred kratkim. Čitala sem v „Selecciones“ sestavek: Janezova pljuča. Med drugim pljuča povedo tudi tole: „Janez misli, da smo roznate barve, pa se moti. Ker je pokadil že najmanj en četrt milijona cigaret in vdihava že svojih petinštirideset let pokvarjen mestni zrak, smo grdo sive barve s črnimi madeži. Čudno je, da smo še živa, ker smo zelo nežen organ. Vse dihalne cevke imamo znotraj porastle z milijoni dlačic, ki se neprestano majejo naprej in nazaj in tako porivajo razne „smeti“ proti grlu. Kadar te dlačice oplazi tobakov dim ali okužen zrak, negibne obstanejo. Če se to stalno ponavlja, oslabe in odpadejo. Nove ne zrastejo nikoli več. Po tridesetletnem Janezovem kajenju nimamo, uboga pljuča, skoraj nič več dlačic. Sluznice so se pa trikrat povečale. Janez ne ve, da je v nevarnosti, da se zaduši, če pade v moje zračne vrečice preveč sluzi. Edino, kar ga rešuje, je kašelj, kašelj kadilcev. To je edino sredstvo za čiščenje, ki mi je še ostalo, zato naj Janez ne jemlje zdravil proti kašlju te vrste.“

Rastel mi je sin. Bala sem se, da bo začel kaditi, zato sem mu pripovedovala, koliko je trpel njegov ded, kadar ni imel tobaka in koliko

je prekašljajal njegov oče. Opozorila sem ga na strica in njegovo rano na želodcu, ki mu niti po operaciji ni dala miru, dokler ni opustil cigarete. „Čemu bi se vadal nekaj, kar sedaj sploh ne pogrešaš, pa ti pozneje lahko dela hude preglavice glede zdravja? In koliko moči ti bo treba, da se pozneje odvadiš, če bo treba!“

Žal, vse skupaj ni nič zaleglo. Družba je zmagala. Mlad človek v mladi družbi noče biti bela vrana. Lahko je plavati s tokom, za borbo proti toku je pa treba zrelosti in moči.

Sin je zagotavljal, da cigareto lahko vsak hip pusti, pa se je varal. Včasih je res malo popustil, a ne za dolgo. Posebno v družbi je bil tobak neobhodno potreben. Pridobil si je bronhitis, ki ga obišče vsako zimo.

K sreči hčerka ni toliko moderna, da bi kadila. Za dekle je še slabše, če se vda tej razvadi. Dobro je, da ve, kako vpliva nikotin nanjo in na otroka pred in po rojstvu.

V času nosečnosti se krvne žilice v posteljici in prsih zelo pomnožijo, da prinašajo več hrane otročičku. Pod vplivom nikotina se pa stisnejo in tako se zmanjša dotok krvi s hrano. Posledice: med ženami, ki kade, je več splavov, več prezgodnjih porodov, novorojenčki imajo težo pod normalno, mleko v prsih kmalu usahne. Vsaka mamica si pa želi roditi zdrave otroke in jih sama dojit, ker je to za otroke najbolje. Zakaj bi se torej dekle sililo s cigareto, če se bo potem iz ljubezni do otrok morala mučiti z odpovedjo, če je bo zmožna?!

— — —

Poznam človeka, čigar pljuča zahreščijo ob vsakem globokem vdihu. Kljub temu jih kar naprej in naprej prepaja s tobakovim dimom. Seveda — kašlja. Čudim se mu, ker ne prenese, npr. vonja po jedi v hiši. Zmanjkuje mu zraka v zaprtem prostoru, dim za dimom naravnost v trpeča pljuča pa ga ne moti. Tudi ga boli želodec skoraj po vsaki jedi. Zato je izbirčen. „Tega ne smem, to mi škoduje, ta jed mi ne stori dobro.“ Poleg njega se pa prihuljeno kadi pravi krivec, človek pa sam sebi vede taji, da je tobak pravi povzročitelj.

Čitala sem, da kajenje enega ali več zavitkov cigaret na dan poudvoji nevarnost srčne kapi. Nikotin sprosti gotove kemične snovi v krvi, ki morejo prekiniti ritmično bitje srca, celo ustaviti. K sreči ob prekinjenju kajenja ta nevarnost mine.

Vedno pogostejše čitamo, da tobak pospešuje raka na pljučih, kro- ničen bronhitis in druge bolezni dihal, poapnenje žil itd.

Tobakarju celo pokvarjen zrak bolj škodi kot nekadilcu. Zrak gre skozi vročo cigareto in razne kemične snovi, ki so v njem, vročina raztopi in naredi lažje vdihljive.

Pa kljub vsemu — kadimo. Ljudje smo res čudni. Vemo, da nam stvar škoduje, v začetku se moramo siliti, ker nam je slabo, pa vendar rinemo dalje. In kaj imamo od tega?

Okužujemo zrak, kjer koli smo.

Škodujemo svojemu in tujemu zdravju.

So primeri, ko povzroča tobak v družini prepir.

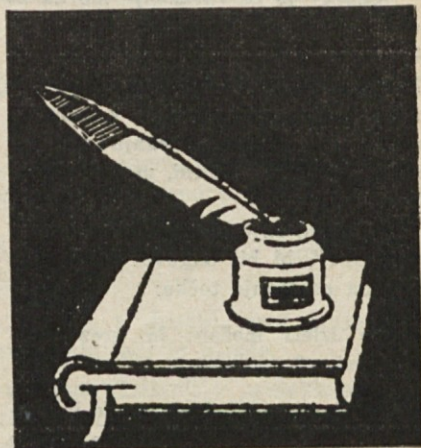
Spuščamo denar v zrak.

Kadilec pušča za seboj polne pepelnike, ogorke v skodelicah, krožnikih in po tleh. Prostor, ki ga je zapustila družba kadilcev, je neprijeten in neestetičen. K sreči ni več „čikarjev“. Ti so opljuvali vsa tla okrog sebe.

V primeri z vsem tem je vsa tista prijetnost, ki jo tobak nudi kadilcem, prav majhna in navidezna.

F.

DRUŽINSKA POŠTA

MATERIALISTI PRI VZGOJI

Lepo kulturno življenje v preteklosti govori za to, da so Slovenci hoteli dajati odličnejše mesto duhovnim vrednotam pred tvarnimi. Se vam zdi, da tudi v našem konkretnem izseljenskem položaju dajemo, posebno pri vzgoji, prvo mesto duhovnim in verskim vrednotam pred materialnimi?

Na žalost je mnogo družin, kjer

so starši tako zaverovani v ugodje, ki jim ga nudi družba, da pozabljajo pri vzgoji otrok na duhovne vrednote.

Sami so bili morda še vzgojeni v duhu požrtvovalnosti, pa so jo verjetno razumeli kot breme, ki ga zdaj odmetujejo.

Važno je namreč, da znamo živeti požrtvovalno sredi ugodja, ki nam ga

nudi svet, da znamo materialne dobrine uživati po pameti, a vendarle

dajati prvo mesto odpovedi, žrtvi in ljubezni.

Ne smemo pozabiti, da otroci, ki so razvajeni in polni vseh tvarnih dobrot — ne bodo znali koristno živeti v družbi in kar je še huje — ne bodo sposobni ljubiti ne svojega zakonskega druga, ne naroda, ne Boga, ne umetnosti in znanosti, ničesar razen samega sebe.

POTOVANJA OB KONCU ŠOLE

Čeprav je to vprašanje morda za dva meseca prekasno, bi rada vprašala, kaj menite o skupnih izletih ob koncu srednje šole ali univerze (po notranjosti republike ali v inozemstvo) in o načinu zbiranja sredstev za ta potovanja (plesi, modni mimohodi ipd).

Če bi jasneje opredelili te „skupne izlete“, bi bil odgovor lažji. Pazite na naslednje točke:

- a) So izleti mešani in brez nadzorstva?
- b) Koliko je star Vaš otrok in koliko je samostojen? Je vaje družbe, ki jo bo našel na izletu, ima dobre prijatelje (verne, poštene), ali ne veste, kakšni so?
- c) Pri daljših potovanjih jih mora spremljati več odraslih. Jih poznate in veste, kakšne nazore imajo o morali?
- č) Družbi, v kateri živite, je vsako sredstvo dobro za nabiranje denarja. Ve vaš otrok, da so vrednote, ki so višje in važnejše od denarja? Veste to Vi?

Ni ga pravila, ki bi nadomestilo Vašo lastno vest! Gornja vprašanja pa naj Vam pomagajo, da problem osvetlite.

Dijaški izleti po svetu so gotovo lahko koristni in se jim ne smete upirati brez razloga. A pripraviti je treba otroka na samostojno življenje že mnogo prej in pa poznati morate okolje, ki ga vabi — preden mu daste svoje dovoljenje.

BOJTE SE POSLEDIC MAMIL

Ali smo matere upravičeno v strahu zaradi nevarnosti, da bi naši otroci zapadli nevarnosti mamil?

Ste upravičene. Ta nevarnost je vedno večja in prav je, da otroci dobe že doma prvi pouk o nevarnosti mamil. Seveda Vas ta strah ne sme hromiti. Če pazite na otrokovo družbo je nevarnost gotovo manjša. Mamil, spolna razbrzdanost in splošna uživanjaželnost so prav kakor promet nevarnosti moderne družbe. Za to družbo — v kateri bo Vaš otrok živel — ga morate vzgajati pogumno in s krščanskim optimizmom.

MOLITVENI NAMEN

Splošni: da bi leto 1970 začeli in preživeli v milosti božji in medsebojni ljubezni.

Misijski: da bi skozi vse leto z molitvijo in zlanimanjem sprejemali delo misijonarjev, posebno slovenskih.

za mladino

MISLI OB NOVEM LETU

Kot deževne kaplje drsijo dnevi, dan za dnem, neprestano, skoraj neopazno. Še malo časa in udaril bo zvon, ki naznaja prihod novega leta. Na stotine bengaličnih luči bo zagorelo v pozdrav novemu letu. Med smehom, krikom, pokanjem in šumenjem bodo ljudje napivali novemu letu in si želeli sreče v bodočnosti.

Tudi ti in jaz bova praznovala; doma, v družbi, med prijatelji, sorodniki, znanci. Tudi nama ne bo manjkalo jedi in pijače.

Takrat za trenutek pomisli. Kaj vse smo doživeli v preteklem letu. Kolikšen napredek v tehniki! Človek je stopil na Luno. Biafra in Vietnam še vedno krvavita. Pomisli na tiste, ki novega leta ne praznujejo v izobilju, ampak trpe lakoto in žejo, mraz, vročino. Slišiš jok sestradanih otrok, stok ranjenega vojaka, ječanje bolnikov.

Pričaraj si pred oči trpljenje ljudi po ječah. Narodi se še vedno sovražijo. Bela in črna rasa si nasprotujeta. Vojna se še vedno nadaljuje.

Se zavedaš moj mladi prijatelj, več kaj pomeni draga deklica, da imaš dom, družino, zdravje, živiš v svobodi in miru. Imaš možnost študija, dela, napredka. Veliko dobrot ti je Bog naklonil v preteklem letu; zahvali se mu.

Bodočnost, kaj nam prinaša? Sprejmi jo z veseljem, pogumno. Bodočnost, tudi ti in jaz jo ustvarjava. Proč z ozkostjo in zaprtostjo. Velikodušna in srčna mladina ustvarja nov svet.

Podaj roko zapuščenemu, osamljenemu, utrujenemu. Dvigaj padle, podpiraj omahujoče. Tvoja bakla vere naj sveti tistim, ki dvomijo in so v temi. Ne izključuj od svoje dobrote nikogar; sipaj veselje in srečo na vse, ki pridejo s tabo v stik.

Čaka te novo leto, leto študija, dela, naporov, upanja, hrepenjenja, sanj, ljubezni. Posvečuj delo, študij, napore, zabavo.

Tvoja govorica naj bo pesem ljubezni.

Kazalci na uri so se pomaknili na polnoč.

Srečno novo leto, dragi prijatelj, srečno, draga deklica.

M. Mt.

Mini - razgovori o ljubezni

ZAROČENCI V ATOMSKI DOBI

Ni bila še napisana, da bi jaz vedel, zgodovina o zaročencih. Bila bi ena izmed najzanimivejših zgodovin, tako sugestivna kot zgodovina kina, tako zapletena kot zgodovina politike, tako neverjetna kot zgodovina letalstva.

Te zgodovine kajpak ne bi smeli začenjati z Adamom in Evo in sicer iz čisto preprostega razloga: ona dva nista bila zaročenca, ampak takoj v začetku zakonca.

V poganskih stoletjih je bilo zaročanje skrčeno le na pripravo na zakonsko pogodbo. Kristjan, ki je povzdignil žensko na raven moške družice, je napravil iz zaroke preludij zakramenta. Nato je prišla prava poplava različnih tokov: nekateri so jemali zaroko kot strategijo za posest ženske, kot zabavo in kratkočasenje, drugi kot sredstvo za doseg ali pomnožitev imetja ali kot hobby za konec tedna.

Zaročenci srednjega veka so podjarmljali srca svojih deklet z vojnimi junaštvii in smelimi kavalirskimi dvoboji. Kavalirji v dobi romantike, bledolični in vzdihujoči in s frizurami, v katerih bi lahko gnezdile lastovke, so osvajali s sladkim leporečjem. V 19. stoletju so stavili fantje svoje upe na odziv dekliških src v formalnost svojega zasebnega in javnega zadržanja. Zaročenci atomske dobe, ki hodijo z roko v roki pod gozdom anten, motorjev in propelerjev, so eksplozivni kot bombe, klepetavi kot radio, sigurni kot radar in bliskoviti v ljubezni kot reakcijsko letalo.

Včerajšnji zaročenci so poklanjali svojim izvoljenkam zmagoslavne

meče ali pa mehkocveteče rožice poezije, ki jim je jemalo spanec teden dni. V atomski in vesoljski dobi si zaročenec ne beli glave: dekletu ponudi enostavno Coca-colo.

Kadar so se mladi ljudje preteklih rodov želeli poročiti, so iz zaročitve napravili pravo umetnost prepričevanja in osvajanja ali pa celo znanost z natančno določenimi in obenem neznansko zapletenimi predpisi.

Danes je to tako preprosta tehnika kot katerakoli druga, ki ne terja ne časa, ne predpisa, ne teorij. Vse je čudovito avtomatično: „Me maraš?“ „Rada te imam.“ „Se poročiva.“ Je funkcionalno in praktično kot življenje samo, v katerega smo potopljani.

Če vprašam kak par današnje dobe, kdaj se nameravata poročiti, me preseneti z mehaničnim in funkcionalnim odgovorom, ki razodeva veliko objestnost: kadar bom res do ušes zaljubljen, kadar se bom naveščal biti samski, kadar bi si najmanj mislil, nič se mi ne mudi, kadar si bom to v glavo vbil...

Včerajšnje fantovanje je bilo ljubezen z ograjo. Fant in dekle sta kramljala skozi okno. Ona znotraj v kamrici za okenskim omrežjem, pokritim s plezalkami, on zunaj pod oknom na klopici ali lestvi. Pri sosednjem oknu pa za zavesami čuječa mati.

Dandanes skoraj ni kontrole pri ljubezni. Razdaljo je zamenjala nevarna bližina z zapeljivo samoto in pokrivajočo temo.

Včerajšnji fant je bil redno lahko miren glede moralne čistosti svojega dekleta, današnji ima včasih upravičeno svoje dvome.

Fant in dekle sta se v preteklosti videvala redko, ob družinskih praznikih, na krajevnem semnju, po nedeljski maši. Pa je bilo veliko prave ljubezni in malo prilik za pričkanje.

Današnji zaročeni se hočejo videti po petkrat na dan in še tolikokrat se kličejo po telefonu. Najrajši bi prebili skupaj 24 ur dnevno, kot da ne bi nepretrgana navzočnost ubijala iluzije in podpirala preveliko domačnost. Ljubezen se tako sprevrže v monotonijo in rada konča v skreganju in v odporu drug do drugega.

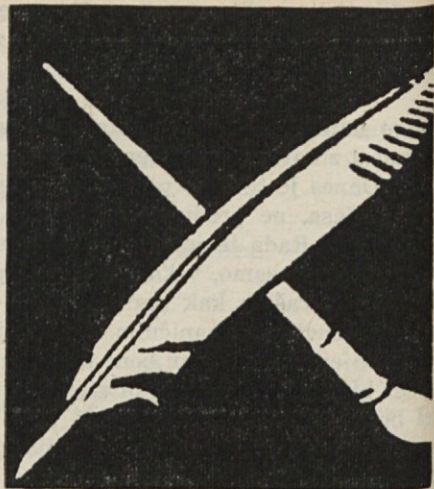
Včerajšnji fant je pošiljal svojemu dekletu dragocena pisma na najfinejšem papirju z izbranimi besedami in elegantnimi črkami brez najmanjših pravopisnih napak. Današnji fant vse silno poenostavlja.

Včerajšnji zaročenci so o svojem razmerju obveščali svoje starše, poslušali njihove svete, upoštevali njihove želje. Današnji zaročenci pogosto očitajo staršem, da so hudo zastareli, čisto nerazumevajoči in preveč tenkovestni.

Iz zgodovine se učimo o marsičem, morda se tudi zaročenci v atomski dobi lahko nauče kaj zase koristnega iz zadržanja zaročencev preteklih dob.

J. Š.

MLADINSKA POŠTA

SMEM VPRAŠATI S TUJO BESEDO?

Čeprav rada berem slovenske knjige in revije, vendar čutim, da včasih ne morem vprašati mame kakšne važne stvari, ker ne najdem prave slovenske besede. Smem v tem primeru rabiti argentinsko besedo?

Veš to težavo imajo vsi ljudje, ki govorijo več jezikov. Zato, da spopolniš svoj besedni zaklad v enem jeziku, si moraš pomagati z drugim. Le pridno sprašuj in če Ti starši ne bodo vedeli kdaj dati odgovora, se obrni kar na naš kotiček.

IDEAL ŠKOFA ROŽMANA

V novembru sem bil na proslavi za 10-letnico smrti škofa dr. Gregorija Rožmana. Zdi se mi, da je on eden najbolj jasnih izseljenskih idealov v stališču do komunizma. Leta 1945 sem bil otrok, ko so starši

odšli iz Slovenije. A iz branja življenjepisa škofa Ražmana in na proslavi se mi je zazdelo, da ideale imamo, samo osvetliti jih moramo in bolj spoštovati. Kaj pravite?

Res je kar praviš. Škof Rožman je gotovo nosilec idealov naše emigracije. Ideale imamo in smo jih imeli vedno, sicer se ne bi borili — se Ti ne zdi? Res pa je, da jih nismo znali, mi stari, posredovati vašemu rodu, kot bi bilo treba.

Hvala Bogu, da sami prihajate do njih!

Želel bi tudi, da si starši, ki bero te vrstice, naredijo spraševanje vesti — če niso tudi oni pozabili posredovati idealov svojim otrokom.

ZAKAJ NE SMEM BITI MODERNA?

Oprostite, da spet vprašujem o modi. Ne gre za „mini-modo“ ali za moralno vprašanje, ampak za razu-

mevanje med starši in menoj. Jaz bi rada nosila dvodelno obleko s hlačami in dolgim suknjičem, kot je moda in kot nosijo moje argentnske prijateljice, mami pa to ni všeč. Kako naj naredim?

Ni nujno, da je vse kar imajo Tvoje prijateljice že lepo in okusno. Si se kdaj vprašala, ali imaš postavo za tako obleko, ali je primerena za okolje, v katerem živiš? Saj si lahko okusno in elegantno napravljena in v skladu z modo, pa vendar ni potreba, da slepo posnemaš „prijateljice“. Moda je sicer znak časa, a tudi osebnega okusa. To kar verjetno želi Tvoja mama, je vzgojiti Ti okus, da ne boš slepo drvela za vsem, kar Ti porinejo pod nos modni trgovci. Če hočeš biti res lepo napravljena in elegantna, moraš zgodaj pričeti z vzgojo lastnega osebnega okusa.

Moja zgodba

Pomislila sem na mamico...

Potem mi je bilo zadosti in sem kriknila: „Ne, ne in NE! Raje umrjem kot da bi... NE!“

Z ostrim glasom, ki ga dotlej nisem slišala, mi je zarezal rano v srce: „Dobro, ljubica. Če že hočeš, naj bo pa NE..., ampak nikar mi ne govori o smrti. Ne govori tako slovesno. Če že hočeš, ostani devica. Silva. Ampak nikar si ne želi, da bi postala še mučenica...“

Posmehljivo se mi je zakrohotal. Z vso silo je zaloputnil vrata. Zdelo se mi je, da tudi to posmehljivo. Tako se je poslovil Marijan...

Kdo je Marijan?...

Moj ženin, ali vsaj mislila sem tako. A sedaj je vsega konec, ko je takšno jezo zaprl vrata in zaletavo odšel...

Marijana sem spoznala lansko zimo.

Končno sem se le rešila zatohlega zraka v pisarni. Za konec tedna sem se umaknila v športni klub. Mari-

„Dragi možiček! Pazi na darila!“

jan je bil tudi tam. Vsi so občudovali njegovo odlično tehniko pri igranju košarke.

Ne mislim govoriti o klasičnem „ljubezenskem strelu“. Oh ne! Čisto naravno sem občudovala v njem odličnega telovadca, z okusno urejeno zunanostjo in s prijetnim nastopom. Zdel se mi je fin in postaven. In sem si rekla: To pa je pravi fant!

Jaz pa sem preprosta deklina, ena iz množice, debela Silva, ki vsakogar razočaram s petinšestdesetimi kilogrami! Kakor se obrnem nisem veliko vredna. Nos imam podoben trobenti, čevlje številko 39, pri smehu se preglasno krohotam, govorim preveč po fantovsko. Z apetitom sem prevelika prijateljica. Všeč so mi klobase, policijske novele, torte z veliko smetane. Na kratko: nisem nič kaj posebnega. Kaj malo privlačna za človeka kot je Marijan...

Ker on pa je kot se spodobi: inteligenten, modern, športnik, delaven, resen. Zna in hoče misliti samostojno. Pretehta vsako besedo. Vem, da se mi bodo bratje smejali, ko jim bom povedala, pa kaj za to...

Kljub vsemu, si je Marijan izbral debelo Silvo.

Z belim puloverjem, zeleno kapico in rdečimi rokavicami sem ga takoj osvojila.

Ko se mi je izpovedal, nisem mogla verjeti. Mislila sem, da vidim prikazni. Čutila sem se dvignjeno nad oblake. Si predstavljate? Jaz, pa da bi vzbudila pozornost v tako odlič-

nem človeku? Toda mislite, da sem bila v tistem trenutku res srečna?

Ker sem bila v dvomu o resni in trajni ljubezni, sem si za vsak primer kupila krasno obleko, kot za kraljično. In tablete za shujšanje. Začela sem redno obiskovati česalni salon. Pričela sem kaditi... Prodala sem vso zbirko žepnih novel in kupila dela Gabriel Marcela in Sartra. Iskreno povedano, jih nisem popolnoma nič razumela, a z Marijanovo razlago, so se mi začela zdeti skoraj lepa. Odpovedala sem se klobasam in drugim redilnim pripomočkom. Ko me je ob sobotah popoldne Marijan vodil v Tea-room na čaj, sem morala s silo zatreti v sebi poželenje po slaščicah. Prisiljeno sem naprej priostrila ustnice, da bi zgledala bolj fina. Z malo posrečenim angleškim naglasom sem naročila: „For my? Samo tri koščke prepečenca...“

Bo še.

Sončna pesem sv. Frančiška

Hvaljen bodi, Gospod, za našo sestro luno in za zvezde. Na nebu si jih ustvaril jasne, drage in lepe!

Hvaljen bodi, moj Gospod, zavoljo brata vetra in zavoljo zraka in oblakov in zavoljo nebesne modrine in vsakega vremena!

Hvaljen bodi tudi, moj Gospod, zavoljo sestre vode, ki je zelo koristna in pohlevna in dragocena in čista... Zavoljo brata ognja, ki z njim razveseljuješ noč. Lep je in veder in močan in silen...

M. West — Pavle Rant;
ilustriral: Hotimir Gorazd

Ribičeve sandale

Roman

I

Papež je umrl. Tako je bilo svetu oznanjeno. Šef ceremonijala, notarji in zdravniki so svoje uradne dolžnosti brž opravili. Papežev pristan in vse njemu pripadajoče žige so uničili. V vsem mestu so zvonovi zapeli mrtvaške melodije. V svitu drobnih sveč in v častnem spremstvu švicarske garde je ležal na mrtvaškem odru papež: Poslednja sodba Michelangela mu je bila edina spremljevalka v Sikstinski kapeli.

Papež je umrl. Jutri zjutraj bo duhovščina bazilike sv. Petra prišla iskat truplo, da ga prenese v kapelo Najsvetejšega Zakramenta, kjer naj bi se verniki poslovili. Tretji dan ga bodo pokopali v slavnostnih oblačilih, škofovsko kapo bo imel na glavi, obraz mu bodo prekrili z drobno tančico in v hermelinov plašč bo odet. Z njim bodo šle v grob spominske svetinje in denar, ki ga je dal kovati v času svojega vladanja, tako da ga bodo mogli rodovi še čez tisočletja spoznati. Potem bodo položili prvo krsto v drugo in to v tretjo; prva bo

iz cipresinega lesa, druga iz svinca — na tej bo vtisnjen pokojnikov grb — in tretja iz oljčnega lesa; s to bo postal enak vsem drugim smrtnikom, ki v lesenih rakvah odhajajo v naročje zemlje.

Papež je umrl. Zanj bodo molili prav tako kot za dušo kogar koli. „Ne sodi svojega služabnika, Gospod! Reši ga večne smrti...“ Zatem ga bodo položili v kripto pod glavnim oltarjem. Poklicali bodo zidarja, da bo z opekami in cementom zakril kripto, na zid pa pritr dil marmornato ploščo, na kateri se bo bliščalo pokojnikovo ime, pa naslov in dan rojstva ter smrti.

Papež je umrl. Skozi devet dni bodo brane žalne maše za večni pokoj in devet odvez bo podeljenih pokojniku. Morda bi teh potreboval še več, saj je njegova odgovornost pred Bogom bila največja med vsemi smrtniki. Potem, potem bodo nanj pozabili, kajti sedež sv. Petra nima še naslednika in Kristusu še niso izbrali vikarja na tem žalostnem svetu.

Zato je zbor kardinalov podvzel prave ukrepe, saj nihče med njimi ni mogel postati najvišji brez volilnega postopka. Dali so vliti svetinje; eno v čast kamarlengu: pod širnim baldahinom dva prekrížana ključa. In nihče ni bil pod baldahinom, kar naj bi pomenilo, da na prestolu apostolov še ni naslednika. Druga svetinja je bila v čast sklicevatelju konklava: njegova naloga bo tudi preskrbeti vsem kardinalom prebivališča za čas volitev in vsa vrata zakleniti, dokler ne bo izvoljen novi papež.

Na vseh kovancih in svetinjah bo vtisnjeno besedilo: „Sede vacante“ — „Nimamo poglavarja“. Vatikanski časopis L'Osservatore Romano bo pod svojo glavo natisnil isti besedi in izhajal bo črno obrobljen do izvolitve novega papeža. Vse obveščevalne agencije so že poslale svoje predstavnike, da se zdaj drenjajo pred vrati vatiškega tiskovnega urada. Hkrati so z vseh strani sveta prihajali v večno mesto starčki, da bodo kot knezi matere Cerkve prisostvovali konklavu in izvolitvi novega papeža.

Že so bili zbrani: Severnoamerikanec Carlin, Sirijec Rahamani, Kitajec Hsien, avstralski Irec Hanna, pa Brazilijanec Councha, Portugalec Da Costa, iz Pariza Morandi, iz Bruslja Lavigne, Lambertini iz Benetk in Brandon iz Londona. Navzoča sta bila tudi že dva Nemca in Poljak in nek Ukrajinec, ki ga nihče ni poznal. Razumljivo: nekaj dni pred svojo smrtjo ga je pokojni papež imenoval za kardinala. Skupno se je zbralo petinosemdeset mož. Od teh je najstarejši imel 92 let, najmlajši pa je bil Ukrajinec, ki je dopolnil svoje srečanje z Abrahamom. Razume se, da se je vsakdo po svojem prihodu v mesto javil pri kardinalu kamarlengu Valèriju Rinaldiju. To je bil zelo prijeten in dobrohoten mož.

Rinaldi se je z vsakim rokoval, in vsakokrat mu je na ustnicah zaigral droben ironičen nasmeh. Vsakega posebej je zaprisegel in

ga pri tem spomnil na volilna do-
ločila iz leta 1945, s čemer je seve-
da vključeval strogo spoštovanje
postavljenih navodil. Poudarjal je
še posebej, da noben glas ne sme
biti oddan po željah katerekoli ci-
vilne oblasti. Dalje, da volivec, v
primeru izvolitve za papeža, ne bo
odpravil nobenih časnih pravic, ki
so Sveti Stolici potrebne za vzdr-
ževanje lastne neodvisnosti.

Rinaldi je tudi izrecno poudar-
jal načelo Apostolske konstitucije,
da mora pri volitvah vladati „pre-
vidnost, ljubezen, predvsem pa
mirnost,“ češ da je zgodovina pa-
peških volitev že itak bila dovolj
viharna. Tako je v četrtem stolet-
ju, ko je bil za papeža izvoljen Da-
maz, Španec po rodu, nastal prav-
cati pokolj po vseh cerkvah v me-
stu. V desetem stoletju so Leona
V. vrgli v ječo, mučili in končno
ubili po naročilu rimske aristo-
kratske družine Teofilaktov; tako
se je moglo zgoditi, da sta skoraj
sto let odločali pri volitvah sebi na-
klonjenih lutk dve ženski iz rodu
Teofilaktov, Teodora in Marosia.
Še pri izvolitvi sv. Pija X. so na-
stali hudi izgredi.

Rinaldijevi dobri nasveti so ne-
haval v odločni sodbi: ne moremo
prepuščati preveč važnih zadev od-
ločitvam nekaterih starčkov vroče
krvi in užaljene ošabnosti. Pri tem
je moral misliti še na nastanitev
in prehrano vseh petinosemdeset
kardinalov s svojimi pomočniki in
služabniki zraven. Na vsak način
jih bo treba nekaj vsaj nastaniti v
prostorih švicarske garde, je me-

nil. Nihče ne bo smel biti preveč
oddaljen od stranišča, vsi bodo ho-
teli imeti ob sebi kuharje, brivce,
zdravnike, priklicati vsak čas slu-
žabnike in vratarja, pa tajnike in
strežnike in tudi gasilce, če bo
treba (saj se lahko zgodi, da bo
kdorkoli od prečastitih zaspal s ci-
garo v roki!)

Ker pokojni papež kljub vsemu
ni hotel uveljaviti brezhibno tekoč
upravni postopek, je Rinaldi na
vso srečo mogel obiti vse zapreke
in se celó o volitvi pomeniti tudi
s svojim kolegom, dekanom svete-
ga Kolegija, Leonejem. Priimek se
mu je res prilegal: močno grivo je
nosil in za vsako stvar je renčal;
kakor pravi, a že ostareli lev. Bil
je Rimljan po rodu in zaverovan v
svoje mesto z vso strastjo in do-
slednostjo. Zanj je bil Rim sredi-
šče zemlje. Orlovski nos in krepek
podbradek sta spominjala na sena-
torske mogotce iz časov cesarja
Avgusta in svetle oči so ledeno mo-
trile ves svet okrog sebe. Predse-
doval je sv. Oficij z vnetostjo naj-
boljšega psa čuvarja: sleherna no-
vost je bila zanj že prvi korak
na poti v krivo vero. Tako je bilo
splošno znano, da bi dal rajši roko
v ogenj, kakor pa podpisal karkoli
bi samo malo uhajalo iz točno usta-
ljenih kolesnic.

Čeprav se nista nikdar mogla
zblížati, je vendarle Rinaldi Leo-
neja spoštoval. In kar čudno je bi-
lo, da je na večer razgovora Leo-
ne bil izredno dobro razpoložen.
„Dvainosemdeset let imam in po-
kopal sem že tri papeže, dragi

prijatelj," je povzel, „in zdaj se me že prijemlje osamljenost.“

„Če to pot ne bodo izvolili kakšnega prav mladega," je menil Rinaldi, „se utegne zgoditi, da boste pokopali še četrtega papeža.“

Izpod košatih obrvi so se Leonejeve oči bliskoma uprle v Rinaldijev obraz: „Kaj mi hočete s temi besedami povedati?“

„Vsi smo že precej v letih," se je zgubančil Rinaldi. „Med nami nas ni, kolikor je prstov na roki, ki bi imeli Cerkvi vtisniti takšno podobo, kot jo potrebuje: močno osebnost in odločno politiko pa čas predvsem, da bi slednjo uresničili.“

„Mislite, da ste tudi vi med temi maloštevilnimi?“

„Vem, da ne. Zato bom, ko bo novi papež izvoljen, podal ostavko in ga prosil, naj mi dovoli počitek, da se bom tako končno le posvetil samo mojemu vrtičku.“

„Mislite, da je kaj upanja, da bi bil jaz izvoljen?" je nenadno in rezko vprašal Leona.

„Upam, da ne," je odgovoril Rinaldi.

Leone se je iz srca zasmejal: „Nikar naj vaš nič ne skrbi. Prav dobro vem, da ni čisto nobenih izgledov. Cerkev danes potrebuje nekoga, ki bo ves prevzet z ljubeznijo do množice, kakor je to bil Jezus Kristus: množica je čreda brez pastirja. Jaz pa nisem take vrste človek. Da bi le bil!" je pribil in se s težavo vzdignil. Počasi se je približal delovni mizi, na kateri se je med vso drugo šaro bohotno šopiril star globus. Zavrtel ga je in dejal: „Poglejte ta naš svet, naš

vinograd, spoštovani prijatelj. Ne-koč smo ga začeli naseljevati v imenu Jezusa Kristusa. Seveda ne vedno z dobroto; a nikdar nišmo pozabili križa in tudi ne zakramentov. Tako so vsi, kakorkoli so že živeli, imeli priložnost umreti kot božji otroci, pa naj so bili v ječah ali opravljeni v škrlat. Zdaj smo izgubili Azijo in Rusijo. Prav kmalu bomo izgubili Afriko. Zatem bo prišla na vrsto Iberoamerika. Mi pa smo tukaj v Rimu vsa ta leta mirno sedeli in gledali, kako gre razvoj svojo pot. To je bilanca našega poloma.“ Zagledal se je spet v globus in na vsem lepem spremenil razgovor. „Ko bi se še enkrat rodili, kaj bi storili “

Rinaldi ga je motril z odklonilnim nasmehom. „Gotovo bi vse napravil tako kakor doslej. Vse, morda se sliši nekam ošabno, a reči moram, da sem mnogo stvari znal prav narediti. Tako se na primer z lahkoto približam ljudstvu, ker ga nikdar nisem mogel gledati s preveč globokimi občutki. Sem diplomat po rojstvu. Niso mi vseh razpravljanja. Še bolj so mi odvratne čustvene težave. Ugajata pa mi samota in študij. Malce hudobnosti bi bilo dovolj, pa bi lahko rekli, da sem hladen računar. Koncem koncev sem si pridobil sloves lepega vedenja brez posebnega napa. Skratka: z mojo življenjsko bilanco sem lahko zadovoljen, kaj bo pa moj angel varuh rekel na dan sodbe, je pa druga plat zvona.“

„Le ne podcenjujte se, prijatelj," je suho pripomnil Leone.

„Vaše življenje je bilo veliko, globoko, kot ga vi sami presoimate.“

„Čas rabim za premišljevanje. da bom prav usmeril in pripravil svojo dušo,“ je mirno dodal Rinaldi. „Zdaj pa še sami odgovorite na svoje vprašanje: Če bi bilo mogoče znova začeti, kaj bi naredili?“

„Mnogokrat sem že mislil na to,“ je nadaljeval Leone skoraj žalostno. „Če bi se ne poročil, včasih celo mislim, da bi me zakon napravil malo bolj človeškega — bi bil mogoče dober vaški župnik z zadostnim poznanjem teologije, da bi lahko spovedoval, in tudi latinščine, da bi lahko maševal. Imel pa bi široko odprto srce, da bi razumel, kaj se dogaja v srcih vernikov in kaj jim lahko izviije stok, ko so sami s svojo blazino. V poletnih nočeh bi sédel pred cerkvijo, bral bi brevir in se pogovarjal z reveži, pa z užaljenimi in razboljenimi. Veste, kaj sem zdaj? — Potujoča enciklopedija dogem in teoloških razpravljanj. — Koga pa lahko zanima teologija razen teologov? — Saj smo res potrebni, a mnogo manj važni, kot si to predstavljamo. Cerkev je Jezus Kristus. Jezus Kristus pa je ljudstvo, in to hoče vedeti le, če Bog je, kakšen je njegov odnos do ljudi in kako bi se mogli vrniti v njegovo naročje, potem ko so ga zapustili.“

„Zelo globoke misli so to,“ je menil Rinaldi. „So vprašanja, ki jim ne vedo odgovora ne brihtne ne preproste glave.“

Leone je trmasto stresel svojo levjo grivo.

„Med preprostimi ljudmi se ta

vprašanja omejujejo na preproste stvari. Zakaj ne smem poželeti žene svojega bližnjega? Kdo se bo maščeval, če je pa meni prepovedano? Koga briga, če na vsem lepem umrem? Lahko bi jih odgovoril kot teolog. Toda ti ljudje verjamejo le človeku, ki bi jim znal odgovoriti iz dna svojega srca. Kje so ljudje, ki bi to znali? — Ali je vsaj eden med nami, ki nosimo kardinalske klobuke?“ — Omahnil je z rokami kot v znak brezupa. „Smo, kakršni smo, in upam, da bo Bog prevzel nase vsaj polovico naše odgovornosti, tudi v primeru teologov. Zdaj mi pa nekaj povejte! — Kje bomo sneli novega papeža?“

„To pot,“ je odgovoril Rinaldi energično. „ga moramo izvoliti v dobro ljudstvu, ne pa v našo lastno korist!“

„Koliko jih bo pa po vašem soglašalo v tem, kaj je za ljudstvo najbolj primerno?“

Rinaldi je počasi odgovoril: „Ako jim bomo pokazali moža, pa bi mogoče soglašali.“

„Koliko naših bratov pa enako misli kot midva?“

In začela sta obravnavati vso težo vprašanj, ki nastajajo ob volitvi papeža. Mož z Ribičevim prstanom je Kristusov vikar, je Namestnik Vsemogočnega; njegovo gospodstvo je duhovno in večno, je služabnik vseh Gospodovih služabnikov, tudi tistih, ki ga niti ne priznavajo. Je pa tudi rimski škof. Rimljanji si že po izročilu pridržujejo pravico do prvenstva njegove navzočnosti. K njemu se zatekajo, ka-

dar iščejo delo, hočejo povečati dotok turistov, ali pa okrepčati svoj gospodarski položaj na račun vatikanskih investicij. Skoraj vse pisarniško in strežniško osebje so Italijani. Če ne bi mogel papež z njimi govoriti v njih jeziku, bi bil izpostavljen vsem mogočim zakulisnim spletkam in strankarskim koristim.

Včasih je rimsko gledanje zajemalo ves svet. Niso še izginili spomini na rimski imperij in njegov Pax Romana. A vladarski Rim si ni nikdar podvrigel Rusije niti Azije, pač pa so Latinci, ki so osvojili Novi svet, zanesli tja meč, ne pa mir. Anglija se je uprla že pred mnogimi stoletji. Vse to bi bili lahko razlogi, ki bi pripeljali do zaključka, da bi bil bolj koristen papež neitalijanskega rodu. Toda — merjeno po istem kopitu — neitalijanski papež bi utegnil postati lutka svojih služabnikov in žrtev njihovih spletk.

V zgodovini so že utonila ponešrečena ravnanja nekaterih cerkvenih veličin, ki so vodila v pokvarjenost in iz te izvirajočo škodo na ugledu; najbolj ostri opazovalci cerkvenega življenja se ne morejo dovolj načuditi sposobnostim Cerkve v samoprevzgoji in vsakokratni utrditvi papeštva. Verniki ta dar enostavno pripisujejo vlogi Sv. Duha. Zato se tudi vsak konklave začenja s klicanjem Sv. Duha. Na dan zaprtja vseh vrat — pred samim začetkom konklava — je Rinaldi stopal na čelu procesije cer-

kvenih knezov in njih asistentov proti sv. Petru. Zatem je Leone v spremstvu diakonov in subdiakonov pristopil k oltarju in začel mašo v čast Sv. Duhu. Rinaldiju se je mašujoči smilil, ko ga je opazoval vsega odetega v težka in številna oblačila, in skušal ga je razumeti z vsem občutjem.

Ker so vsi navzoči vodniki Cerkve bili člani posadke na isti ladji, vse svoje moči posvečali službi skritega Boga in širjenju misterija. Cerkvi so se morali zahvaliti za vse dosežene časti, sijajnejše in obilnejše, kakor pa bi jih doletele v civilnem življenju. Vsi so pa tudi bili žrtve starosti: opešale so jim moči, obdajala jih je samota vzvišenih in prevzemal strah pred duhovno poglobitvijo, ki bi jim utegnila povzročiti moralen polom.

Rinaldi se je v mislih ukvarjal z načrtom, ki sta ga z Leonejem skovala: predstavila bosta večini volilcev neznanega moža kot kandidata, hkrati pa se zavzela zanj ne da bi pri tem prekršila določila Apostolske konstitucije. Spraševal se je, če nista ravnala preveč domišljavo, ko sta se hotela izogniti poti božje Previdnosti, h kateri so se v tem trenutku zatekali. A, kakor vera uči, je Bog izbral človeka kot svobodno bitje v božjem načrtu; potem izvolitve papeža ne moremo prepustiti naključju kakor v najbolj hazardnih igrah. Vse volilce bo torej treba spet in spet pozivati k previdnosti, najsi bo to pri molitvah ali pa pri premišljevanju. In konec naj bi bila pripravljenost na odpoved in pokor-

ščina. Kljub vsej previdnosti pa se vendarle ne bo mogoče znebiti vtiša, da sta nehote zašla na sveta področja.

Neopazno je Rinaldi motril svoje kolege. Na obeh straneh oltarja so sedeli v svojih sedežih kakor zbori postaranih angelov. Na prsih so jim bliščali zlati križi in na prstih so težko počivali kneževski prstani. V obrazih jim je bral starost in navajenost na oblast.

Zagledal je Rahamanija, iz Antiohije, in se ustavil ob njegovih gosto poraščenih obrvih, ošiljeni bradi in bleščečih očeh. Skoraj miistične so bile. Zatem je motril Benedettija, vodjo Vatikanske banke, debelušen je bil kakor sodček; nad rdečimi lici so se odražali rjavkasti lasje; mehki so bili videti kakor svila. Zraven je sedel Poljak Potocki, znan po svojih bistrih očeh in žalostnih ustih. Naprej je bil Japonec Tatsue: samo še rumenkasti plašč mu je manjkal, pa bi bil podoba pravega budista. Med črncem iz Kenije Ragambwejem in suhim asketom Pallenbergom iz Monakovega je stoloval izgnani Kitajec Hsein.

Rinaldijeve pozorne oči so se še naprej sprehajale po posameznih sedežih v zboru. Ob vsakem obrazu si je postavil isto vprašanje, češ ali je tale mož sposoben biti papež? Goli teoriji sledeč bi bili vsi lahko izvoljeni, a praksa je pač drugačna: le nekaj jih je resnih kandidatov.

Za nekatere so bile ovira starost,

talent, pa značaj in sloves. V drugih primerih spet je bila narodnostna ovira za izvolitev. Tako na primer ni bilo mogoče misliti na izvolitev Severnoamerikanca, ker bi tako le še bolj poglobili razdor med Vzhodom in Zahodom. Zamorec v vlogi papeža bi bil sicer zgovoren simbol novih revolucionarnih narodov in nemški papež, bi bržkone izgubil simpatije vseh, ki so trpeli v času druge svetovne vojne, Francoz na papeškem prestolu bi brez dvoma priklical v spomin obdobje, ko so papeži živeli v izgnanstvu v Avignonu. Francozi pa pozivali k ločitvam. Končno bi izvolitev Španca ali Portugalca — dežel, kjer je uradno še vladala diktatura, bila lahko diplomatski spodrsrljaj.

Lektor je bral iz Del apostolov: „V tistem času je Peter dejal: „Bratje moji, Gospod nas je poslal pridigovat ljudstvu in izpričati, da je On bil božji izvoljenec kot sodnik živih in mrtvih...“ In zbor mu je odgovarjal: „Pridi, Sveti Duh...“ Zatem je Leone z močnim glasom bral evangelij dneva začetka konklava: „Kdor pa ne vstopi v ovčji hlev skozi vrata, ampak po drugi poti, je tat in napaalec. A tisti, ki vstopi skozi vrata, je pastir črede.“ Rinaldi je sklonil glavo in molil, da bi bil mož, ki ga je nameril predložiti, res pravi pastir, in da bi ga konklave tudi potrdil ter mu izročil palico in prstan.

(Bo še)

Ob smrti škofa - Dobrega Pastirja

(Ob 10-letnici smrti ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana)

Smrt je konec borbe, ki jo vojskuje telo
z mnogimi bednostmi tega življenja.
Smrt prinese mir dobrim,
krona vztrajne borce.

Boj brez premirja bojujejo junaki,
ko se urijo v vajah kreposti,
to je vojska, ki je z vsakim dnem hujša
in ne neha vse tja do smrti.

Vse do takrat, ko premine življenje
ob sončnem zatonu, ko se plačuje delavca,
tedaj ta prejme počitek in mir.

To je počitek, ki traja do dneva,
ko pride Sodnik živih in mrtvih, da jih prebudi;
ko te približa grobovom in jih dvigne,
da vstanejo kakor tisti, ki spe;
tedaj niso več plen trohnohe,
Sodnik jih pelje v večno življenje.

Čeprav so lečeni od nas naši rajni,
čeprav oddaljeni našim pogledom,
vendar občujejo z nami, nam govore in nas uče.

Bolezen je strla in uničila njihova telesa
kakor se izrabi obleka,
Ali njihovih duš ni pokončala.
Njih duše živijo,
hranijo čustva, ki so jih tu imele.

V stiku so z nami in nas učijo kreposti.
V posesti življenja in uma
se tam veselijo;
medtem pa so njih telesa pokopana v zemlji
kakor zaklad, zaupan njenemu varstvu.

San Efrem: Endechar

Dr. Miha Krek umrl

Dne 19. novembra je v Clevelandu v ZDA umrl predsednik Narodnega odbora za Slovenijo — dr. Miha Krek.

Pogrebne obrede je ob veliki udeležbi Slovencev in zastopnikov drugih narodnosti opravil msgr. Ignacij Kunstelj, vrhovni dušni pastir Slovencev v emigraciji.

Od rajnega g. predsednika so se poleg msgr. Kunstlja poslovili: senator Frank J. Lausche, pisatelj Karel Mauser, Jože Melaher, Peter Markeš, prof. dr. Ciril Žebot, B. Karapandžić, R. Knežević, zastopnika Srbov, G. Zimmerman v imenu Hrvatov.

Msgr. Ignacij Kunstelj je v pridigi dejal, da sta s to smrtjo žena izgubila moža, sin očeta, slovenski narod pa svojega vodnika... dobrega, vernega krščanskega moža, ki ni nikoli delal krivice, sam pa neštete mirno in vdano prenašal.

Osebnostno pripravljen po študiju v domači družini ter škofovem zavodu v št. Vidu je posvetil svoje moči že

kot gimnazijec, posebej kot akademik in kasneje kot advokat — delu za druge.

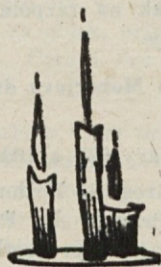
Bil je predsednik prvega odbora Slovenske katoliške akcije; mesto, ki ga je zapustil, ko se je posvetil politiki.

Resno versko vzgojen ni nikdar ne v nazoru ne v delu tajil svojega prepričanja, ostal je zvest sin in delavec Cerkve do smrti.

Iz skromnih razmer zraslemu je bilo njegovo zanimanje vedno za socialni blagor slovenskega človeka. Eno največjih dejanj v zadnjem času v tem smislu je bil velik trud za ureditev izselitve slovenskih beguncev iz taborišč pred komunističnim nasiljem.

V sredi slovenskega javnega življenja, posebej v zadnjem desetletju svobodne Jugoslavije, je reševal srečo svojega naroda med vojno, ostal trden v sodbi glede komunistične revolucije v Sloveniji, spremljal rojake v trpljenju zdomstvo — do zadnjega sam begunec.

Naj mu da Bog plačilo in mir v večni domovini!

Bazovica

Slomškov dom v Bazovici je v nedeljo, 23. novembra proslavil peto obletnico svojega delovanja. Spored je obsegal sv. mašo za vse žrtve 2. svetovne vojne iz župnije, odprte razstave ob 5. obletnici delovanja in kulturni spored z nastopom raznih pevskih skupin.

Mohorjeve knjige za l. 1970

Goriška Mohorjeva družba je izdala za l. 1970 naslednje knjige:

1. Koledar 1970. Bogato, pestro in sodobno vsebino poživljajo številne slike.

2. Ludo Zubek: Skriti vir, srednjeveška povest, str. 132. Novelo slovaškega pisatelja je prevedel Marijan Breclj.

3. Zora Piščančeva: Andrejka, povest, str. 347. Zgodba se dogaja na Primorskem v zadnjem tridesetletju.

4. P. Follerean: Nenavadna pot. Knjiga prikazuje življenje gobavcev, ki jih samo čudež krščanske ljubezni lahko telesno ozdravi in vrne človeški družbi.

5. Dr. Jakob Ukmar: Katoliški nauk o Materi božji ali Mariologiji. To delo ni med rednimi knjigami GMD, ampak na razpolago kot izredno izdanje.

Celovška Mohorjeva družba je pa pripravila:

1. Koledar 1970 s 160 stranmi.

2. Dr. Gregorij Rožman: Duhovne misli. Priredil dr. Filip Žakelj. Knjiga ponastiskuje kratke duhovne misli ob nedeljah, ki jih je pokojni

škof Rožman priobčil v „Amerikanskem Slovencu“ od 1. adventne nedelje 1952 pa do zadnje nedelje po binkoštih l. 1954.

3. Ludovik Puš: Podobe iz otroštva Mandrškega Ludveta. Ilustriral akad. kipar France Gorše. Str. 212.

4. Vlado Firm: Sužnja iz Kordove. Zgodovinski roman. Str. 270.

Rim

Ob 100-letnici reda šolskih sester je kard. Marella, ki je zavetnik reda, obiskal bivšo vrhovno predstojnico, 94. letno č. m. Terezijo Hanželič, ki letos slavi 60-letnico svojih redovnih obljub. Red šolskih sester je bil ustanovljen v Sloveniji na pobudo škofa Slomška in šteje danes po svetu tisoč šesto šolskih sester, ki delujejo v šolstvu, v bolnišnicah, v domovih za stare in onemogle, v župniščih in cerkvah.

Trst

V nedeljo, 26. oktobra je bilo v Trstu odprte novega Marijinega doma v ulici Risorta 3. Poleg pozdravnega govora duhovnega vodje dr. Jožeta Prešerna je bilo na sporedu več dramskih prizorov. 2 dni prej je posvetil oltar v hišni kapeli in blagoslovil hišo nadškof msgr. Santin.

Gorica

Na praznik Kristusa Kralja je bila v Katoliškem domu v Gorici ekumensko-misijska prireditve. Poleg petja in skioptičnih slik je bil na programu govor msg. Klinca.

Mačkovlje

V nedeljo, 9. novembra je bil blagoslovljen nov župnijski dom v Mačkovljah. Z blagoslovitvijo in odprtjem doma je bila povezana kulturna prireditev, pri kateri sta nastopila domači pevski zbor in mladina.

Belgija

V soboto, 8. novembra, je bila v Heerlenu „Vseslovenska prireditev“. Na sporedu je bila narodna pesem v izvedbi mešanega zbora „Zvon“, narodni plesi slovenske folklorne plesne skupine in družabni del.

Avstralija. V Melbournu so blagoslovili 3 nove zvonove za cerkev sv. Cirila in Metoda. Zvonovi so iz Slovenije. Največji tehta 69 kg in nosi napis: „Sveta brata Ciril in Metod, varujta naš izseljenski rod. 1968.“ Srednji, ki ima 55 kg bo donel „Mrtvim v spomin — živim v opomin“, najmanjši pa ima 44 kg in napis: „Mariji Pomočnici — izseljencev kraljici.“

Blagoslovitev temeljnega kamna Slovenika

Klementinska dvorana v Vatikanu se je v petek 9. maja napolnila s slovenskimi romarji. Navzoči so bili vsi slovenski škofje: dr. J. Pogacnik, dr. M. Držečnik, dr. J. Jenko, pomožna škofa dr. St. Lenič in dr. V. Grmič, msgr. Ign. Kunstelj, direktor slov. dušnih pastirjev v zamejstvu; predstojniki in gojenci Slovenika; člani odbora za zgraditev zavoda; številni duhovniki iz vseh slovenskih škofij in iz zamejstva; vsi bodoči novomašniki ljubljanske

slovinci po svetu

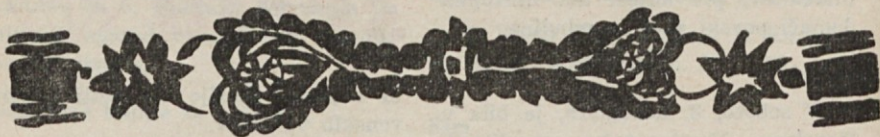
in koprške škofije ter stotine slovenskih vernikov.

V pričakovanju na prihod papeža so vsi zapeli več slovenskih pesmi. Nato je A. Markuža, prefekt Slovenika, prebral uradno listino o blagoslovitvi temeljnega kamna, ki je vzeta iz neposredne bližine groba sv. Petra. Ta bo vzdignjen skupaj s poslanimi kamni stolnic in Marijinih svetišč. Ko je vstopil sv. oče, ga je v imenu vseh pozdravil ljubljanski nadškof in omenil trojni namen slovenskega romanja: poklonitev sv. Cirilu ob 1100-letnici njegove smrti v Rimu, zahvala sv. očetu za ustanovitev slovenske cerkvene pokrajine; prošnja, naj sv. oče osebno blagoslovi temeljni kamen slovenskega zavoda v Rimu.

Pavel VI. je pozdravil slovenske romarje in jim govoril najprej v italijanščini, nato pa v latinščini. Zahvalil se je za obisk, priporočal jim je zvestobo Cerkvi ter slogo in edinost.

Po blagoslovu vsem prisotnim, ki so ga podelili zbrani škofje skupaj s papežem, je sv. oče blagoslovil temeljni kamen, podaril vsem spominsko podobico, nato pa stopil med vernike in se ustavil ob skupini narodnih noš.

MED NAMI V ARGENTINI

Joško Krošelj, umrl

31. oktobra t. l. je umrl na svojem domu v Castelarju g. Joško Krošelj, glavni urednik tednika „Svobodne Slovenije“ v Buenos Airesu in sourednik Zbornikov Svobodne Slovenije. Rojen je bil 6. decembra 1902 v Kapelah pri Brežicah na štajerskem. Že v študentovskih letih in skozi univerzo je sodeloval pri raznih listih. Kasneje je moral pravo zaradi razmer prekiniti in se je ves in za vse življenje posvetil časnikarstvu. V tem svojem poklicu je spopolnil stanovske dolžnosti tako, da je svoje sposobnosti pa svojo tiho in nezadržno marljivost popolnoma predal v službo resnici, krščanstvu in svobodi. Kot katoličan je v pisani besedi vedno odkrito pokazal svojo misel in prepričanje. Kot svoboden človek pa ni mogel in nikdar ni odnehal v naslednem razkrinkavanju zmote, pobijanju vsakršne diktature in v izseljenstvu še posebej v dosmrtni borbi proti komunizmu. Sredi te nedokončane borbe je omahnil v izseljenstvu, a s srčno zavestjo, da je v polni meri spopolnil svojo krščansko, narodno in človeško nalogo.

Sv. birma

Na praznik Kristusa Kralja, 26. oktobra je 92 slovenskih otrok prejelo zakrament sv. birme, ki jim ga je podelil msgr. Anton Orehar v ukrajinski stolnici, dvesto metrov od Slovenske hiše.

Prvo sv. obhajilo

30. novembra je 74 slovenskih otrok prejelo prvo sv. obhajilo v Slovenski hiši. Po okrajih je bilo naslednje število prvoobhajancev: Berazategui 1, Buenos Aires (Slov. hiša) 6, Carapachay 5, Castelar 8, Lanús 19, Ramos Mejía 17, San Justo 14, San Martín 14.

Med sv. mašo ki jo je daroval msgr. Anton Orehar, je pel otroški pevski zbor iz Slovenske vasi pod vodstvom ge. Zdenke Janove.

10-letnica cerkve v Slovenski vasi

16. novembra so rojaki v Slovenski vasi v Lanusu obhajali deseto obletnico blagoslovitve cerkve Marije Kraljice. Sedaj je dokončno preurejena po načrtih arh. g. Vombergarja Jureta. Dopoldne je opravil sv. mašo s cerkvenim govorom g. msgr. A. Orehar. Popoldne je bila šmarnič-

na pobožnost, nato pa na vrtu misi-
jonišča kulturni del z nastopom pev-
skega zbora pod vodstvom g. I. Me-
leta ter govorom g. Ignacija Glinška.
V govoru se je spomnil rajnega ško-
fa Rožmana, ki je pred 11. leti
blagoslovil temeljni kamen sedanje
cerkve in posebej poudaril veličino
njegovega življenja v luči protikomu-
nističnega boja in izseljenskega trp-
ljenja.

Spomin rajnih

Na praznik vseh svetnikov smo se
spomnili vseh rajnih z molitvami po
vseh naših središčih. V Slovenski hiši
je bila zvečer sv. maša, ki jo je da-
roval msgr. A. Orehar in nato zmo-
lil pred spomenikom protikomunistič-
nim žrtvam molitve za rajne.

Proslava v Adroguēju

9. novembra je škofov zavod v
Adroguēju, ki ima ime po rajnem g.
škofu Rožmanu, povabil starše go-
jencev in rojake, da prežive lep dan
v njihovem zavodu in da skupaj po-
časte spomin 10-letnice smrti škofa
dr. Gregorija Rožmana, ustanovite-
lja semenišča in zavoda. Dopoldne je
bila koncelebrirana sv. maša. Cer-
kveni govor je imel g. msgr. A. Ore-
har. Pri popoldanskem programu je
bil slavnostni govornik g. župnik
Gregor Mali, ki je ob spominih na
pokojnega g. škofa prikazal tudi nje-
govo duhovno podobo in veličino. Za-
tem so gojenci Zavoda v režiji g. M.
Willenparta in deklški pevski zbor
iz Castelarja pod vodstvom ge. M.
Fink Geržiničeve z besedo in pesmi-
jo skazali čast spominu pokojnega
g. škofa s prizori iz njegovega živ-

ljenja od mladosti preko življenja do-
ma do trpljenja v tujini zaradi klju-
bovalnosti komunizmu.

Proslava škofa Rožmana v Zavetišču

2. novembra je bila v Zavetišču
škofa Rožmana spominska proslava
ob desetletnici njegove smrti. Z g.
prelatom Francetom Novakom sta
somaševala gg. Jože Guštin in Mati-
ja Borštinar. Po maši je zborovanje
vodil dr. S. Baraga. Spominski go-
vor je imel g. prelat Novak. Dr.
Geržiničevo pesem za 10-letnico je
recitiral g. Frido Beznik.

Dan slovenske zastave v Mendozi

26. oktobra je obiskal rojake v
Mendozi g. župnik Vinko Zaletel.
Isti dan so proslavljali dan zastave.
Otroci so v besedi in s pesmijo po-
nazarjali argentinsko in slovensko
zastavo. Mešani pevski zbor je pod
vodstvom g. prof. B. Bajuka zapel
več slovenskih narodnih, posebej ko-
roških. Nato je g. Zaletel prikazal
v skioptičnem predavanju narodne
običaje na Koroškem skozi razne do-
be cerkvenega leta.

17. mladinski dan

V nedeljo, dne 2. novembra, je bil
na Pristavi 17. mladinski dan.

Dopoldne je bila sv. maša, ki jo je
daroval duhovni vodja Zveznega od-
bora SDO in SFZ g. dr. Alojzij Starc.

Na popoldanskem programu pa
sta bila govora predsednika SFZ Mi-
he Stariha in predsednice SDO He-
lene Jeločnik ter nastopi mladine iz
Buenos Airesa, Carapachya, Morona,
Ramos Mejía, San Justa, San Mar-
tina in Slovenske vasi.

novice iz SLOVENIJE

Zlati jubilej ljubljanske bogoslovne fakultete

Teološka fakulteta v Ljubljani je praznovala v letu 1969 svoj zlati jubilej. Sedaj ima 366 slušateljev, ki so iz vseh slovenskih škofij. Tudi redovniki študirajo na tej fakulteti. Med njenimi profesorji so bili: nadškof dr. Ujčič, škofje: dr. Rožman, dr. Srebrnič, dr. Držičnik, dr. Grmič; apostolski protonotarji: dr. Aleš in dr. Franc Ušeničnik, ter dr. Lukman, prelata: dr. Odar in dr. Grivec.

Sedaj je 120 slovenskih jezuitov

Ko je bila 15. avgusta 1969 pravno ustanovljena Slovenska viceprovinca Družbe Jezusove, je imela 88 članov, od katerih je bilo 40 patrov, 27 skolastikov in 21 bratov. Čeprav je slovenska viceprovinca morda najmanjša na svetu, se pa ponaša s tem, da ima v misijonih in v centralnih ustanovah Cerkve več članov kot doma. Doma je 42 članov province, po svetu pa 46. Razen teh, ki so člani slovenske province, je še po svetu v

raznih državah okoli 30 slovenskih jezuitov. Tako je vseh Slovenskih članov Družbe Jezusove zdaj okoli 120.

V misijonih imajo slovenski jezuiti 13 patrov (2 na Japonskem, 6 v Indiji, 5 v Zambiji). V kolegiju Orientale v Rimu sta dva profesorja za vzhodno bogoslovje, en brat je hišnik. V ruskem kolegiju v Rimu so trije Slovenci. Dva patra sta dušna pastirja za vernike vzhodnega bogoslužja: eden na Dunaju, drugi v Münchenu.

Na univerzi Gregorijani v Rimu poučujejo še trije slovenski patri bogoslovne vede. Ostali profesorji so razkropljeni po vsem svetu: eden je v Južni Ameriki, eden na Japonskem, eden v Kanadi, eden v Libanonu in dva v Zagrebu.

Premik prebivalstva v Sloveniji v letih 1947 do 1968

V Sloveniji opazamo „kopičenje“ prebivalstva v Ljubljani in od Ljubljane v smeri proti Vrhniki (celo do Logatca) ter v ravninski del Go-

renjske proti Kamniku, škofji Loki, Kranju, Tržiču in Jesenicam. V ljubljanski nadškofiji pomembnejše naraščata že Zagorje in Kočevje, nekliko pa Novo mesto.

V mariborski škofiji se razen Celja in Maribora močneje razširjajo Velenje, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec, Hrastnik in Trbovlje; manjši razvoj zaznamujejo Žalec, Radlje ob Dravi, Slovenska Bistrica in Slovenske Konjice ter Ptuj. Predvsem vzhodni predeli škofije in Gornja Savinjska dolina pa izgubljajo prebivalstvo.

Pomembnejši središči na Primorskem postajata samo Nova Gorica in Koper; vsi ostali predeli prebivalstvo izgubljajo.

Cerkev v sedanjem svetu poroča

Ugledna slovenska revija „Cerkev v sedanjem svetu“ pravi: „Če so časi nemirni, ali je potem čudno, če to tudi Cerkev občuti? Če si ljudje prizadevajo spremeniti svet, ali ni naravno, da je v to pritegnjena tudi Cerkev.“

Kard. König za novo letto 1969

Jožef Hostnik. Dne 28. junija je umrl v Spodnjem Brniku Jožef Hostnik, ekspozit. Doma je bil v župniji Sv. Križ pri Litiji, kjer se je rodil leta 1891. Bil je kaplan v Semiču, v Predvoru, v Tržiču, v Dolu pri Ljubljani. Leta 1936 je prišel za ekspozita v Radomlje. Po zadnji vojni je upravljal župnijo Tunjice, Ljubno, Dobravo pri Kropi. Leta 1957 se je naselil v Grahovem. Leta 1961 pa se je preselil v Spodnji Brnek, kjer je zaključil po daljši bolezni svojo življenjsko pot.

Plenarna konferenca katoliških škofov Jugoslavije

Bila se je od 17. do 20. junija v Zagrebu pod predsedstvom ljubljanskega nadškofa in metropolita dr. Jožeta Pogačnika zasedala plenarna konferenca jugoslovanskih kat. škofov. Navzočih je bilo 23 nadškofov in škofov.

Na seji je predsedujoči sporočil, da državne oblasti še niso dale odgovora na prošnjo škofovske konference, da bi se semeniščnikom in bogoslovcem odložilo služenje vojaškega roka.

Škofje so poslušali dve poročili in razpravljali o odnosu med papeško in škofovsko oblastjo, kar bo glavni predmet zasedanja škofovske sinode, ki se bo v oktobru sestala v Rimu. Poročali so tudi referenti za ateizem, za pastorecijo turistov, nomadov in za pospeševanje duhovniških in redovniških poklicev.

SUETOVNE NOVICE

2.000 hiš na leto

V indijski zvezni državi Kerala so se škofje dogovorili s predstavniki drugih krščanskih skupnosti za skupno pomoč ubogim brez razlike na njihov položaj in versko prepričanje. Dogovorili so se tudi, da bodo vsako leto zgradili vsaj 2.000 hiš.

Oratoriji za fante

V Rimu je 80 oratorijev (nedeljskih zbirališč po zgledu sv. Janeza Boska) za moško mladino, za katero skrbijo škofijske ustanove. Te oratorije obiskuje redno 15.000 fantov. Ob 25-letnici ustanovitve oratorijev je sv. oče sprejel voditelje oratorijev in predstavnike fantov.

Govor sv. očeta o svobodi

5. februarja je sv. oče pri redni avdienci imel važen govor o svobodi, o njenih pogojih in posledicah. Ljudje se morajo vzgajati, da bodo svo-

bodo pravilno rabili v spoštovanju resnice in avtoritete. Svobodo je mogoče uresničiti v resnici, v dobroti, v pravičnem zakonu, v cerkveni avtoriteti in v državi, ki je zagovornik in varuh pravic človeške osebe.

Iz Turina v Rim

Salezijanci bodo prenesli svoje glavno vodstvo iz Turina v Rim. To bo v teku treh let, ko bodo leta 1971 imeli v Rimu svoj generalni kapitelj. Salezijanska družba šteje danes 23.000 duhovnikov, 825 novincev in deluje v 70 deželah.

Cesar je kancler kat. univerze

Katoliška univerza v Abesiniji, ki je začela z delom pred desetimi leti, je dobila uradno priznanje. Veliki kancler univerze je sam abesinski cesar. Na štirih fakultetah je vpisanih 382 dijakov. Na raznih inštitutih, ki so vključeni v univerzo,

je vpisanih še okoli tisoč dijakov. Razveseljivo je to, da ljudje z velikim zanimanjem spremljajo razvoj univerze.

Madžarski škofje

Novi madžarski škofje, ki jih je imenoval sv. oče letos 23. januarja, so prejeli škofovsko posvečenje v Budimpešti 12. februarja.

Apolo XI in vera

23. julija je sv. oče pri tedenski splošni avdienci izjavil, da se „katoliška vera ne boji srečanja z novimi vsemirskimi odkritji, ker bi bilo to veri nevarno, ampak se nasprotno tega celo veseli, ker bo to le pripomoglo do globljega spoznanja resnice in zbližanja z Bogom.“

Originalna darila

Ugandski predsednik Obote je podaril sv. očetu verjetno doslej najbolj originalne darove. V spomin na obisk Pavla VI. v Ugandi mu je predsednik izročil 22 slonovih kočnikov z vreznimi simboli 22 mučencev, katere je prišel sv. oče počastit.

O katoliških odvetnikih

24. julija je buenosaireški pomožni nadškof, msgr. Aramburu, imel predavanje pri Združenju katoliških odvetnikov v Buenos Airesu. Predmet razprave je bil „O katoliškem izobražencu v sodobni Cerkvi“.

Bruselj. Mednarodno žosistovsko tajništvi sporoča, da je bil mednarodni kongres krščanskih delavcev v

Beyrutu (Libanon) in sicer koncem septembra lanskega leta.

Železno. Centralna komisija, ki pripravlja besedila za škofijsko sinodo na Gradiščanskem v Avstriji, je sprejela tudi izjavo, da imajo narodne manjšino pravico do življenja in razvoja. Gradiščanski katoličani so dolžni prizadevati si za uveljavljanje njihovih pravic. Na Gradiščanskem je med prebivalstvom poleg Nemcev precej Hrvatov in Madžarov.

Koliko je otrok v katoliških šolah

Mednarodni katoliški šolski urad (OIEC) poroča, da je v šolskem letu 1967—68 obiskovalo katoliške šole naslednje število otrok: Severna in Srednja Amerika 9.826.400 otrok; Evropa 9.325.500 otrok; Afrika 7.455.700 otrok; Azija 6.687.100 otrok; Južna Amerika 4.525.300 otrok; Oceanija 614.100 otrok; skupaj 38.034.100 otrok.

Obsodba proti katoliški Cerkvi

Slovaški notranji minister, general Egid Pepič, je v praški „Pravdi“ obdolžil Vatikan, da organizira podtalno delo in špijonažo proti krajevni slovaški vladi. Središče reakcionarnega dela naj bi bil Zavod sv. Cirila in Metoda v Rimu.

Srečanje s predsedniki

Med bivanjem sv. očeta v Ugandi so ga prišli pozdravit predsedniki treh afriških držav: Julius Nyerere iz Tanzanije, Joseph Mobutu iz Konga-Kinshase, Jean Bedel Bohassa iz Centralne afriške republike.

1

Kristus je središče vsega stvarstva, kot duhovnik posvečuje vsa področja človeškega življenja.

2

Po njem dajemo ljudje Bogu najvišje čiščenje in izpovedujemo svojo popolno odvisnost od Njega.

3

Na viden način prihaja to Kristusovo središče med nebom in zemljo do izraza v daritvi sv. maše.

4

Da bi prišla ta resnica bolj do umevanja, je Cerkev skozi pet let pripravljala obnovo mašnega bogoslužja.

5

Cerkvena oblast je spremembe pri maši — kot jih je napovedala liturgična konstitucija II. vatikanskega zbora — upeljavala preudarno in postopoma.

6

Sedmega marca leta 1965 smo z velikim veseljem začeli v svojem materinem jeziku moliti vse one mašne molitve, ki se opravljajo naglas ali v dvogovoru z mašnikom.

7

Instrukcija o čiščenju evharistične skrivnosti z dne 25. maja 1967 nas je poučila, kako naj izpriča božje ljudstvo ljubezen do Jezusa v sv. Hostiji s prejemom sv. obhajila med mašo.

8

Precej novih sprememb za duhovnike, ki pa so jih verniki komaj opazili, je stopilo v veljavo 29. junija 1967, za god sv. apostolov Petra in Pavla.

9

Lansko leto na prvo postno nedeljo smo dobili osem novih prefacij in tri nove evharistične molitve, ki predstavljajo poleg rimskega kanona srčiko evharistične daritve.

10

Novi mašni obred, ki ga je papež Pavel VI. potrdil na veliki četrtek leta 1969, po je stopil v veljavo 30. novembra 1969, na prvo adventno nedeljo.

Pota do liturgične obnove

„Duhovno življenje“

je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

Registro de la Propiedad Intelectual No. 843.966.

Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425, Bs. Aires, Argentina

Poverjeniki:

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14, Ontario, Canada.

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzutta 18, Gorizia, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

Naročnina:

Celotna naročnina v Argentini in obmejnih državah znaša Za leto 1970 bo sporočena takoj, ko bodo znane tiskarske cene.

Za osnovo velja dosedanja.

Denarna nakazila na naslov:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Bs. Aires, Argentina

RISBE: Naslovna stran „Duhovnega življenja“ in „Božjih stezic“: Hotimir Gorazd; isti na strani: 32, 41, 47 in 62; arh. Jure Vombergar: 57, 58, 60 in v „Božjih stezicah“ stran 13; Ivan Bukovec: V „Božjih stezicah“: Pikica in Tonček; Franci Holosan: Božje stezice: stran 4 in 5; Stane Snoj: v „Božjih stezicah“ stran 10.

DUHOVNO ŽIVLJENJE